

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

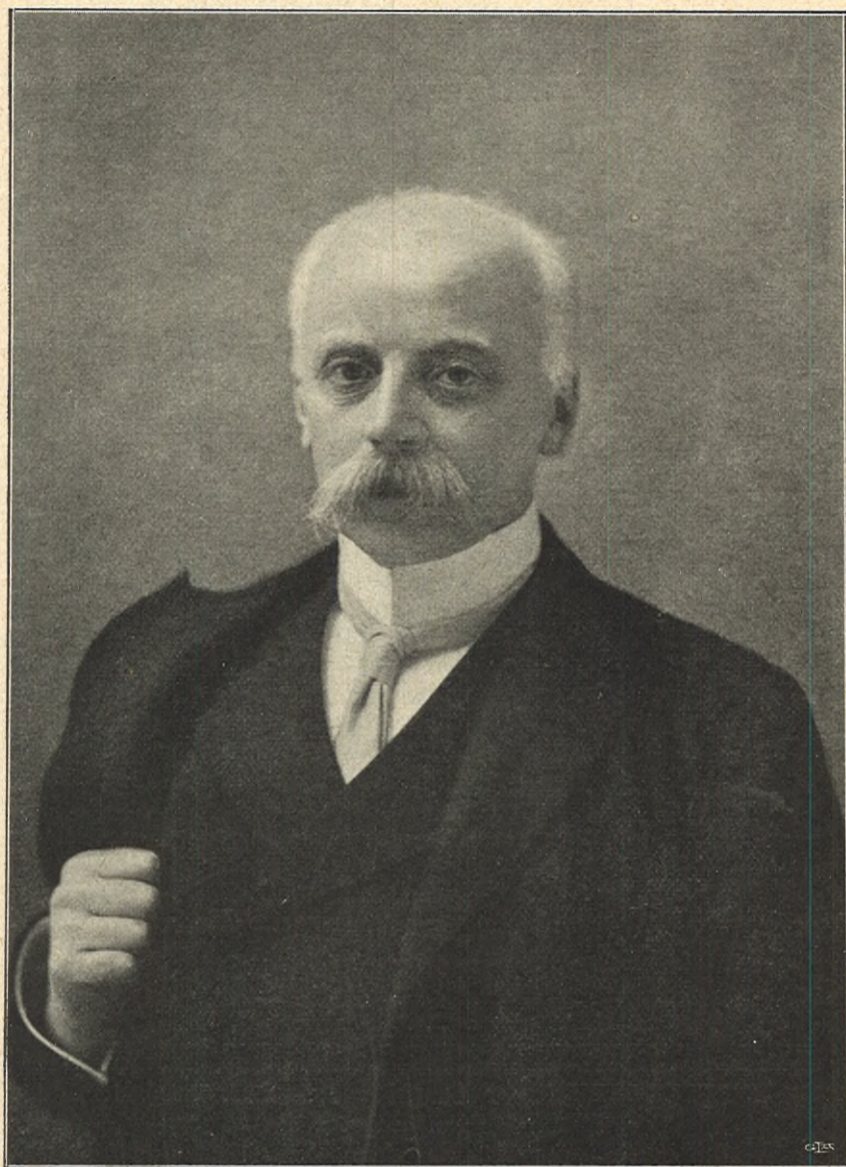

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

UTRIKESMINISTERN GREFVE A. L. FERSEN GYLDENSTOLPE.
FERD. FLODIN FOTO.

VÅRT NYA UTRIKESMINISTERPAR.

DE SVALLVÅGOR, som rörts upp af unionspolitikens stormar, framkallade i slutet af förra året, som bekant, ett ministerskifte inom vår regering, i det utrikesministern excellensen Lagerheim afgick och dåvarande svensk-norske ministern i Petersburg, grefve August Louis Fersen Gyldenstolpe, kallades att öfvertaga hans portfölj.

De förenade rikenas nye utrikesminister är född i Stockholm den 22 juli 1849 och son till kammarherren grefve Karl August Gyldenstolpe.

Han inskrefs som student i Uppsala 1870 och aflade där juridisk preliminärexamen 1871 samt kansliexamen 1873. Följande år blef han attaché i Köpenhamn samt 1876 tjänstgörande i utrikesdepartementet, där han 1877 utnämndes till andre sekreterare. År 1881 medföljde han en särskild beskickning till

skolade diplomatens förmåga af politisk parlamentarism, torde man kunna sluta till af den för handen varande vanskliga situation, som skapats af brödräländernas unionspolitik. Som grefve Gyldenstolpe alltså nu är en af männen för dagen, har Idun ansett tillfället lämpligt att i detta nummer pryda sin första sida med porträtten af vårt nya utrikesministerpar. Grefve Gyldenstolpe är nämligen sedan 1891 gift med Norah Isabel Mary Plunkett, dotter till storbrittansiske envoyén sir Francis Richard Plunkett.

De båda makarnas stockholmsbostad är för närvarande Grand Hotell, och det var dit en af redaktionens medlemmar nyligen ställde kosan för att hos

Karlsruhe, blef 1883 förste sekreterare i utrikesdepartementet, 1884 legationssekreterare i Washington, 1886 kansliråd och afdelningschef i utrikesdepartementet, 1889 kabinettssekreterare samt 1895 ministre plenipotentiaire i Bryssel och Haag, hvarifrån han 1899 förflyttades till posten som envoyé extraordinaire och ministre plenipotentiaire i Petersburg.

Hans sista diplomatiska handling i Nevastaden var att jämte dåvarande ryske utrikesministern kontrahera den skiljedomstraktat, som på basis af fredskongressen i Haag upprättats mellan Ryssland och Sverige—Norge för biläggande af eventuellt uppkommande tvister mellan de respektive länderna på fredlig väg.

För närvarande vistas utrikesministern i Kristiania, dit han är kronprinsen-regenten följaktig — och att denna resa kommer att ställa stora kraf på den nye statsmannens och

ministerparet anhålla om deras porträtt, en anhållan, som resulterade i att grefvinnan Gyldenstolpe med älskvärdt tillmötesgående ställde här bredvid meddelade vackra bilder till redaktionens förfogande.

Grefvinnan Gyldenstolpe är född på Irland — den mångbesjungna gröna ön — men har fått sin uppfostran i England. Uppvuxen i diplomatiska kretsar och såsom varande en diplomats hustru, har hon sett mycket af världen. Redan i barnåren gjorde hon en resa till Japan, Tokio, dit fadern af sitt lands regering skickades i något diplomatiskt uppdrag.

Med sin make har hon vistats i Bryssel och Haag och nu senast fem år i St. Petersburg, hvarest hon funnit sig särdeles väl, ehuru hon nu är rätt belåten med att ej längre behöfva vara bosatt i den jäsande och oroliga kejsarstaden.

Grefvinnan Gyldenstolpe har, trots sin utländska härkomst och sin mångåriga vistelse på främmande mark, tillägnat sig vårt språk i en sådan grad, att hon talar det alldeles flytande och utan någon hörbar brytning. Som person är hon i hög grad älskvärd och naturlig, på samma gång hon äger den distinguerade världsdamens charme och elegans. Vårt mondäna societetslif torde alltså i grefvinnan Gyldenstolpe få ännu en kvinnlig representant, som genom sina tilltalande personliga egenskaper och sitt charmanta yttre kommer att samla sympatier omkring sig.

GREFVINNAN NORAH GYLDENSTOLPE, FÖDD PLUNKETT.

KVINNAN OCH DEN POLITISKA RÖSTRÄTTEN.

MEGAN LIBERALA samlingspartiet som bäst rustade sig att framträda med sin stora massmotion gentemot den kungl. propositionen om proportionella val till andra kammaren, uppdök i den första, utan att på något sätt göra väsen af sig, ett rösträttsförslag, om hvilket man kan säga, att det går sin egen väg. Det var landshöfding Sjöcrona, som förnyade sin redan en gång förut uti öfverhuset väckta motion om det nuvarande 800-kronors-streckets utbytande mot det s. k. kommunalstrecket (d. v. s. sänkning af census till 500 kr. för inkomst och 300 kr. för fastighet).

Detta projekt innebär i och för sig ingenting anmärkningsvärdt. ty kommunalstreckets fatalier äro förvisso försutna. Att motionen likafullt kan sägas förtjäna beaktande beror därpå, att dess framställare äfven drifver satsen, att politisk rösträtt bör gifvas åt kvinnan på samma villkor som åt mannen.

Häraf kan väl icke nu väntas något praktiskt resultat, men det förtjänar antecknas, att det är en senator uti hr Sjöcronas framskjutna samhällsställning, som vid 1905 års riksdag går i spetsen för de svenska kvinnornas rösträttsrörelse.

Förmodligen skall det — i dessa de heta rösträttsstridernas dagar — intressera ett flertal bland Iduns såväl manliga som kvinnliga läsare att erfara något om Mariestadshöfdingens resonemang i detta stycke.

Hans förslag går ut på, att kommunalt röstberättigad kvinna också bör vara *politiskt* röstberättigad. Rättvisan häri har, framhåller han, egentligen aldrig blifvit bestridd; den synes honom så själfklar, att särskilda skäl därför icke ens behöfva anföras. Till och med det vid 1902 års riksdag fungerande konstitutionsutskottet erkände denna tanke "vara ur teoretisk synpunkt tilltalande", men förklarade sig dock sakna anledning att biträda då framställt förslag i ämnet, enär detsamma skulle "innebära införande i vår offentliga rätt af en ny princip, som ännu ej vunnit tillämpning i andra länder, och skulle åstadkomma en på många förhållanden inverkan omdaning af vårt politiska system."

Landshöfding Sjöcrona finner, att denna uskottsmotivering möjligen kan äga tillämpning i fråga om *valbarhet* för kvinna, men saknar allt berättigande i afseende på endast *valrätt*. Särskild "utredning" härutinnan anser han icke erforderlig. Ty är det *rättvist*, att kommunalt röstberättigad kvinna äfven äger politisk rösträtt, så bör naturligtvis denna rätt kunna tillerkännas henne, ehvad antalet af de röstberättigade därigenom blir större eller mindre.

Detta är ju, ärade läsare, intet annat än — den solklaraste logik!

X. X.

Ett pris af

Femtusen (5,000) kronor

är i Iduns nya litterära pristäfling utfäst för den bästa svenska originalromanen af ungefär 300 sidor vanlig bokoktav. Täflingstiden utgår den 30 juni 1905. Närmare program och bestämmelser återfinnas i Idun n:r 41 för föregående år.

Alla våra författare och författarinnor inbjudas att delta!

TVÅ DIKTER AF FREDRIK VETTERLUND.

SKUGGOR PÅ VÄGGEN.

DU GICK BORT, när ingen anat,
gick bort och dröjde åratall från hemmet.
Först ha de väntat
i brinnande längtan,
så ha de väntat
med heta tårar,
sist har ditt minne
sakta fjärmats,
plånats ut i
hvardagens damm,
och lifvet lefvats som fordom.

. . . Tills de spredos
omärkligt, ut i världen.

Då ville du komma
en svart kvällstund,
när novembers regn
gråter öfver ditt hus,
och en främmande man
står vid ditt hems dörr;
ville komma,
stiga in plötsligt,
se lampan tänd
å din barndoms fönsterbord,
se skuggorna leka
i den kända vrån
bland okända människor,
och sedan —?

Mörkret gapar därute
mot en hemlös.
Därinne
bland dem du icke känner
är du mer hemlös ändå.

HÄLSNING.

DEN UNGA modern,
som kommit i huset en glad majdag,
själf gladare och ystrare än den,
var borta,
då nästa maj väckt gräsen kring deras bo,
och barnet var ensamt med sin far.

Men hvarje torsdagsnatt
kom hon åter till den lilla.
Som ett hvitt månsken
böjde hon sig öfver bädden,
och barnet log i sin sömn.

Men fadern, som sof därinne
efter grå, tårlosa arbetsdagar,
kände i sin själ
ett svårmod,
svagt,
ogripbart,
som fläkten från ett okänt haf.

Och när dagen kom igen,
stel, obeveklig, blygrå,
och hans själ var mekaniskt stel som den,
låg där likväl,
utan att han visste,
i hans hjertas världsrum
längst nere
en synrandsrodnad,
svag,
knappt skönjbar,
med strimman från en osedd sol.

«Hvarje torsdagsnatt kom hon åter.» En bekant sägen.

"TROGNA GRANNAR".

LILLE SVEN var sjuk.
"Det är strupkatarr," sade doktorn, medan han skref receptet. "Han skall ta den här medicinen, och ni bör genast ordna liksom ett tält kring hans säng och innanför detta ställa en balja med varmt vatten, som ni ofta byter om. Ifall han skulle få kväfningsanfall under natten, skall ni genast ge honom af det här — det andra — och oafbrutet hålla svampar med hett vatten på hans strupe."

Doktorn hade gått. Fru Lind ordnade på bästa sätt hon kunde det provisoriska ångskåpet, eldade hela dagen i kakelugnen, bytte om det kokande vattnet, satt långa stunder med hufvudet inuti det lilla huset, bygd af lakan och rottingar, för att språka med sin lille gosse, när det blef honom för hett och för tråkigt därinne.

Kvällen kom, och lille Sven blef allt hetare. Han hade 40° feber. Och ändå måste hon hålla på med de varma ångorna. Så hade ju doktorn förordnat. Och hon vågade icke heller sluta upp med dem, ty den lille andades lika tungt som förut, och hvarje försök han gjorde att hosta blef en rossling, ett slags skällande läte.

"Kväfningsanfall under natten" . . .

Om han nu skulle få ett sådant. Då måste hon ju vara hos honom, sköta honom så, som läkaren hade sagt. Men om det blefve svårt? Om de tillrädda medlen icke hjälpte? Då måste hon låta hämta doktorn, och om hon kände sig själf rätt, skulle hon nog tillkalla honom genast.

Men själf måste hon ju vara hemma och sköta Sven. Hvem skulle hon väl skicka?

Fru Lind var inackorderad i ett litet nytt pensionat, och där fanns ännu ingen telefon.

Den stackars lilla jungfrun, som haft influensa i åtta dagar och ändock gått och gjort sin tjänst åt nio personer, och som senast i dag, hon också, sagt sig ha ondt i halsen? . . . Åh nej! Fru Lind åtminstone skulle icke ha ut henne midt i natten!

Fru Lind gick ut till fru Vallnér, pensionatsfrun.

"Om Sven skulle bli sämre i natt, hvem tror ni jag skulle kunna skicka till doktorn? Augusta, som är så sjuk själf, vill jag inte be. Ni vet väl inte, om det är någon hos portvakten, som jag kunde tala vid?"

"Nej, jag tror där bara är gumman själf. Men fru Lind kan ju alltid fråga."

Fru Lind skyndade ned, knackade på den lilla luckan och sade sitt ärende.

"Nej, jag kan då inte gå ut, jag är sjuk själf. Och jag är alldeles ensam här. Har han ondt i halsen, säger frun? Sätt något varmt om halsen på honom, frun!"

"Jag har ju talat med doktorn, det är han som sagt det kan bli farligt i natt. Frun ve väl inte någon, som skulle vilja gå för betalning? Eller hvar är polisvaktkontoret? Dit kunde man ju springa och få telefonera."

"Det är på Yxgatan. Det är allt en kvart dit. . . Ja, det skulle då vara han, som bor öfver gården och som arbetar i trädgården om dagarna."

"Ja, men här finnas ju några familjer, som ha telefon."

"Ja, det har grosshandlarns i tredje, och änkefrun. . . och så baron en trappa upp. Men inte kan väl frun be få ringa på hos dem, inte?"

"Åhjo, det gör jag nog! Godnatt!"

"Godnatt, frun! Sätt en strumpa om halsen på honom, frun!"

Fru Lind tänkte efter ett ögonblick. Hvarför skulle hon väcka honom, som arbetat i trädgården, för att kläda på sig och gå ut midt i natten? Om någon i familjerna öppnade för att

•• MUM ••

är nutidens bästa näringsmedel för barn och sjuka. Förordadt af Herrar Läkare.

Prof sändes gratis och franco från Axel Lennstrand, Gefle.

låta henne telefonera, var det ju långt mindre besvär. Hon bestämde sig för det senare.

Hon gick upp igen i salen, där damerna sutto och arbetade... de nykomna kaptensdöttrarna från Värmland, äldsta dottern i huset, fröken Amalia, som var trettiofem år och ibland mycket timid, ibland åter ganska bestämd, och den nittonåriga Gertrud, som var ett barn, emedan hon aldrig fick ha en egen tanke. Där var också den något mystiske "magistern", som icke var någon magister, men som kallades så, emedan han en gång för många år sedan varit informator någonstades. Han bodde icke i familjen, var endast måltidsinackorderad, och i huset fanns således endast damer.

Fru Lind förklarade för pensionatfrun, hur hennes ärende utfallit.

"Hos hvem tror fru Vallné man lättast skulle kunna begära att få ringa på, om det behöfs?"

"Grosshandlarns. Nej... nej. Baron kanske? Ja, baron är bäst," rådde fru Vallné.

Baronen var ungar och hade en hushållerska. För fru Lind var det likgiltigt, hvem hon valde, hon tänkte endast på, att hon alldeles nödvändigt måste veta någon utväg, innan det blef natt.

Hon ringde på hos baronen. Hushållerskan öppnade köksdörren.

"Jag ber så mycket om ursäkt, att jag besvärar..."

Och fru Lind förklarade sitt ärende: "Doktorn har sagt det skulle kunna bli farligt. Ni ville väl inte fråga baronen, om det skulle låta sig göra?"

"Telefonera här i natt? Nej, det går då verkligen inte an."

"Ack, tror ni inte, det kunde vara möjligt? Jag har ingen att skicka, emedan jungfrun är sjuk. Ni vore så utomordentligt snäll, om jag finge göra er detta besvär. Och om ni ville fråga baronen, om han tillåter."

"Nej, se det kan då inte komma i fråga."

"Menar ni verkligen, att jag inte kan få det?"

"Midt i natten... Det kan inte gå för sig."

"Kan jag inte få det? Om det blir farligt? Förstår ni riktigt, hvad jag talar om? Om min gosse blir sjuk i natt, så att det gäller lifvet... skulle jag inte, skulle jag inte få... telefonera hos er?"

"Ja, jag hör väl. Men det kan inte bli något af."

"Herre Gud, förstår ni inte? Jag talar visst inte tydligt? Säger ni nej? Är baronen hemma? Får jag tala med honom?"

"Nej, det får ni visst inte!"

"Och om mitt barn håller på att dö... Om han dör, hör ni?"

"Fy vane, så ni skriker..."

Hushållerskan stängde dörren.

"Om han dör, hör ni!" Fru Lind bultade af alla krafter. "Om han dör! Tror ni inte jag slår in dörren? Tror ni, att något skulle hindra mig?"

Hon slog med båda sina knutna händer mot dörren.

"Jag ber er, jag ber er så gränslöst..." ropade hon.

Hon bultade på nytt. Hon lade sig ned och slog mot dörren med sina armars hela kraft.

"Öppna, jag ber er! Öppna!"

Dörren öppnades. En lång och smärt medelålders man stod där. Hushållerskan kom bakom honom och ville börja några förklaringar.

"Gå, gå in till er!" sade han till henne i bestämd ton.

Hon gick ovilligt och mumlande.

"Var god stig in, min fru!" sade han och

förde fru Lind in i sitt arbetsrum. "Sitt ned! Kan jag vara er till någon tjänst?"

Fru Lind grät inte nu. Hon sade sitt ärende med den bön om ursäkt, som icke behöfde många ord, när hon såg, att man förstod henne.

"Naturligtvis kommer ni och telefonerar här, om det behöfs. Ni ringer... eller rättare: ni går ut på gatan och knackar på det andra fönstret från porten... Ni behöfver inte ursäkta er! Det var ju alldeles naturligt, att ni kom hit. Godnatt, min fru!"

Han följde henne ut.

Fru Lind var i en blink uppe hos sin gosse. Hon brydde sig inte om att tala med de öfriga. Hon satt vid hans säng, och natten blef lugnare än hon vågat hoppas. —

Dagen därpå vid frukosten hade hon hämtat mod: Sven andades i dag på ett helt annat sätt. Hon var nervös af den oro hon utstått och kände behof af att tala. Hon berättade sitt äfventyr. De unga damerna vågade knappast se på henne, när hon beskref, hur hon slagit på dörren.

"Förstår ni denna besynnerliga hushållerska? vände hon sig till fru Vallné.

Denna undvek frågan.

"Det är ett mycket hyggligt fruntimmer," sade hon. "Hon har varit här uppe. Ja, det vill säga, hon har bara kommit upp och frågat mig, hur man lagar till mosspudding. Och jag lärde henne det."

"Kom hon upp bara för det? Förlåt jag frågar, men kände hon er inte alls förut?"

"Nej, inte alls. Men hvad skulle det göra? Det kunde hon väl komma upp för."

Fru Lind kunde inte låta bli att se det bisarra och löjliga i jämförelsen. Öfvernervös som hon var, började hon skratta och ville skylta det med ett litet infall.

"Det är dyrbart!" I en hast fick hon tag i ett af sin gosses skolpojksuttryck.

"Nej," sade fru Vallné. "Det är det inte... Det är bara fyra ägg och så..."

HILDA SACHS.

FRU KAPTENSKANS DAGBOK. AF JENNY LÖWENMARK.

30:DE JANUARI. Jag kommer nog aldrig att glömma denna märkliga dag med alla dess förvirrade, osammanhängande och upprörande detaljer. Och när jag nu nedpräntar dessa minnesintryck i min gamla, vanligen så hvardagslugna dagbok, är det mig, som om jag berättade en saga, fantiserade ihop en skildring, hvars händelser ingalunda tilldragit sig i lefvande lifvet, och allra minst inför mina egna ögon.

När för tre dagar tillbaka kriget förklarades, erhöill äfven min man order från högre armébefälet däruppe i Norrbotten att sluta sig till skarorna. En dag gaf man honom till att ordna om sitt bo och sina öfriga angelägenheter, och dagen därpå afreste vi tillsammans, han mot det stora drama, som, länge väntadt och förutspådt, nu äntligen skall uppföras däruppe bland de stora snömassorna och de djupa skogarna, jag för att åtfölja min make på denna förfärliga resa, måhända vår sista gemensamma.

När vi i morse, efter att ett helt dygn oafbrutet ha rest norrut, ur den varma vaggonen stego ut i den rysansvärdt kalla luften, var det första som mötte oss anblicken af en flyende stadsbefolkning. I väldiga, upptornade högar såg man på den långa och i vinterdagens disigt grå luft rätt skumma platformen mellan skenorna och stationshuset allt slags bohagsting, stolar, sängar, skåp, kistor, förutom lärar, korgar och kappsäckar i massa. Omkring alla dessa olika husgerådssaker och resegepäck rörde sig oroliga af och an upprörda, nervösa människor, bleka och trötta af nattvak och oro.

Mousseline

i 120 cm. bredd à 90 öre pr meter levereras tull- och portofritt till privatpersoner.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co., Luzern S. G. (Schweiz).

Det var mest kvinnor samt i kylan blåfrusna, inbyltade barn, hvilka med vidöppna, undrande ögon stirrade på all denna sällsamma förödelse, alla dessa spillror af deras lugna, varma hem, som, de visste ej hvarför, helt plötsligt rifvits i stycken. Här och där såg man en man på kryckor, en hvitskaggig gubbe eller en blek, gänglig sjukling — det var hvad som blifvit kvar vid den stora utgallringen, som är kolossal, ty fienden lär däruppe möta i ofantliga massor, och därför gäller uppådet alla, alla, som kunna tjäna ett fosterland i vapen. Och mitt hjärta prässades samman af ångest, när jag såg de många förgråtna kvinnorna, för hvilka det vissa afskedet redan var öfverståndet. Tung, som en mardröm, låg öfver mig den tanken, att jag själf om några dagar, kanske redan i morgon, skall vara en dylik ensam kvinna, som med det förfärliga afskedet ännu brännande i minnet står och väntar på södergående tåget för att sluta sig till de andra flyende skarorna, hvilket intet ha att göra här, där kanonerna snart väntas dåna.

Af en händelse fingo vi nära stationen tag på en släde, en präktig, nästan elegant sådan, men förspänd en usel kamp, som kördes af en liten mager pojke. Och jag kunde förstå, hvar de goda, välfödda hästarna, de vuxna körsvennerna redan befunno sig. Jag såg på min man — hans ansikte röjde inte en min af att den första fläkten från det krig, som redan rasar däruppe, nu slog emot oss. Men när han, i det jag steg upp i vagnen, räckte mig sin hand till ett stöd, kände jag en lätt skälfning i den.

Sedan vi bedt den lille frusne parfveln köra oss till första bästa hotell, kuskade vi i väg. Gatorna, genom hvilka vi färdades, voro fulla af folk, af arma, förvirrade människor, som sprungit om hvarann under stor brådska, likt myror i en myrstack, som man oroat. Vi sågo små, i kylan blånästa tidningspojkar dela ut extrablåd, hvilka under stor ifver lästes, hvarpå den allmänna förskräckelsen tycktes tilltaga. Lass på lass med uppstaplade flyttsaker mötte oss på stationsgatan, och ju längre vi kommo in i staden, dess mer hopades de oroliga människomassorna. Äfven landsbefolkningen tycktes ha tagit sin tillflykt hit, eller också var det stationen — afloppshålet för den snabbaste vägen bort, söderut, som drog dem hit, ty åtskilliga rena bondtyper, åtföljda af tjudrad nötboskap eller lass med hönsburar och säckar, ur hvilka det grymtade gällt och ihållande, mötte oss på vår åktur efter det skumpande, gamla hästkreaturet. Vi kunde till följe af den synbara stora upphetsningen förstå, att man här hade reda på stora tidender, dem vi ej kände till, och extrabladen sågo vi oafbrutet cirkulera bland massorna, drifvande dem till än större oro och rådvillhet. När vår eländiga kamp äntligen stannade vid porten till ett, som det tycktes, mindre hotell, sprang Edvin ur släden, utan att vänta på mig, och jag såg honom häftigt rycka ett af de hvita bladen med den på långt håll synliga, kolsvarta, spärrade

Vanligt salt verkar blott som krydda.

"CEREBOS" SALT; Stärker födan.

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfett.

Bästa Barntvål!
25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

stilen ur handen på en förbigående tidningspojke. Han sade inte ett ord, men jag såg hur han under läsningen blef blek af sinnesrörelse. Med en stor, allvarlig blick i sina ögon räckte han mig bladet och jag läste: *Sistlidne natt stort nedertag för de våra. Fienden som redan i stora skaror öfvergått Kalix älf, är på marsch mot söder.*

Jag tog hans hand och tryckte den, ingendera af oss sade ett ord, men jag kände att mina ögon blefvo fuktiga.

Inne i det lilla hotellet var det tyst som i grafven. Ingen resande syntes till, ingen kypare, inte ett lefvande väsen på vår vandring genom tamburen och korridorerna. Slutligen skymtade vi i en trappuppgång en kvinnlig varelse, iklädd stort vitt förkläde och med en dammviska i sin hand. Hon hade ett litet förskrämdt ansikte och besvarade vår fråga, om vi kunde få oss ett rum, med ett lågmäldt "ja", hvarpå vi följde henne. Och hon öppnade dörren till ett dylikt och bad oss stiga in, hvarpå hon själf flög i väg uppför en trappuppgång midt emot.

Rummet, i hvilket den lilla tjänsteanden införpassat oss, var rätt stort, med tvänne breda fönster, hvilka vätte ut mot gatan. Men det befann sig för öfrigt i den vildaste oreda, fullkomligt i det skick, hvari det lämnats af den resande, som sist logerat där. Mattorna framför dörren, sängen och bordet voro kringsparkade, de brunbetsade trästolarna ställda midt på golvet och skrifbordet framför fönstret fullströdt med depescher, pappersomslag och gamla bref, dem den resande tydligen i brådskan icke gittat taga med sig. Bland det myckna papperet såg jag någonting blänka gult som ett guldmünt, och då jag förvånad gick fram och tog upp det, fick jag i handen en blank, rund militärknapp, en sådan, som våra officerare bära i de gamla blåsvarta vapenrockar, hvilka ännu flerstädes äro i bruk. Det var således en af våra militärer, en ännu okänd vapenkamrat till Edvin, som vid sin bråda afresa mot plikten och kulregnet glömt kvar den lilla tappade metallbiten.

Edvin hade redan gått ur rummet för att, som han sade, söka skaffa oss en matbit, och jag slog mig därför, en smula nervös och upphetsad äfven jag, ned vid skrifbordet. Bland de många ointressanta papperslapparna — afärsbref, räkningar m. m., dylikt, såg jag ett litet oskyldigt, skärt, parfymradt brefpapper ligga skrynkligt, men ännu doftande, likt en halfvissen blomma. Jag var verkligen nog taktlös att läsa den uppslagna sidan, och jag var nära att roras till tårar, ett sådant outhärligt smärtsamt farväl andades denna lilla kärleksbikt. De små runda bokstäfverna, nedskrifna med en kvinnas veka hand, ropade i de mest rörande ord ut ett ungt hjärtas ängslan för den älskade. Den enda lilla sidan inrymde så mycket af sorg och bafvan och kärlek, att mitt hjärta blef varmt af medlidande med den

okända brefskrifvarinnan, hvars enkla, klagande epistel mottagaren *kunnat* lämna kvar, när han drog bort till de stora striderna. Om jag varit man, skulle jag ha sparat det lilla brinnande kärleksbrevet som en amulett närmast mitt hjärta.

I detsamma kom Edvin in, och han omtalade att det var rakt omöjligt att få någon mat på detta ställe. Hela kökspersonalen hade hals öfver hufvud flytt, källarmästaren själf låg sjuk, så han var urständssatt hålla någon ordning på det hela, och oss återstod intet annat än att gå ut i staden för att söka få tag på någon matbit.

Vi hade knappast hunnit utom porten, förrän ett underligt tåg mötte oss. I spetsen gick en ung, svarthårig präst med nedböjdt hufvud och djupt allvarliga anletsdrag. Jag hade nästan väntat mig få se ett krucifix i hans hand, så katolskt högtidlig, så mystiskt grubblande skred han fram. Det hade han naturligtvis ej, men i stället höll han mellan sina hopknäppta händer en psalmbok eller bönbok, på hvars svarta pärmar ett förgyllt kors blänkte. Efter honom — jag känner ännu den rysning, som genom-bäfvade mig, när jag såg det — efter honom följde ett långt tåg af bårar, burna af allvar-samma, mörka män, och på bårarna lågo sårade. Långsamt, försiktigt skred det tysta, dystra tåget fram, snön knarrade under bårbårarnes fötter, och öfver de sjuka hade man till skydd mot kylan rafsats hop skinnfällar, pälsar, häst-täcken, allt man kunnat få tag i.

Och som alltid, när det är fråga om någonting utomordentligt, vare sig det är en begraving eller ett brölloppståg, ett den största lyckans eller den djupaste smärtans gratisskådespel, följde äfven nu folk i massor efter tåget, i orediga, sakta sorlande hopar. Och som alltid vid en dylik tilldragelse kände sig dessa åskådare, sammanskockade till att betrakta andras nöd, andras lidande, solidariska med hvarann och i behof af att meddela sig med hvarandra. Lösryckta fraser, halfuttalade ord flögo i luften från mun till mun, fortplantades från den ena åhöraren till den andra, upprepades i oändlighet utför hela den trånga gatan, som snart var svart af folk. Det var gatpojkar som, intervjuande de mörka bårbårarne, igångsatte ordens vandring, det var de vuxna männen och de många, många upprörda kvinnorna, som hviskade och mumlade dem. I osammanhängande, korta satser omtalade äfven för oss, för den som blott ville höra på, den framätvältrande folkmassan, hvad detta var, som här tilldrog sig. "Den första sjuktransporten." "De ha nyss anländt med tåget." "Detta är de svårast sårade. De öfriga forslade man till Röda korsets lägerplatser i skogarna."

Vi stannade bägge, slagna af skräck. Edvin tryckte hårdt min hand, och jag förstod, att han var mycket upprörd.

Som en brusande, orolig ström fyllde folkmassan, alltmer tillökad, gatan, och genom den skred, stum och högtidlig, raden af sjukbårar. Som vi råkat stanna vid ett hörn, där sjuktransporten vände, glesnade folkhoppen, just då tåget drog förbi oss, och vi kunde se de sårade — det var bleka, lidande ansikten, somliga förbundna. De flesta af dem sågo uppåt med stora, förskrämda ögon, som i blicken hade något af ett jagadt djurs ångest, andra lågo med ögonen slutna, medvetlösa eller kanske redan döda efter alla transportens besvärligheter. Allt längre bort drog det underliga, hemska tåget, allt fortfarande växte folkmassan, som vältrade sig efter detsamma. Från gränderna löpte löst folk samman, och från husen störtade man sig ut ur portar och dörrar för att se hvad som stod på. Rätt som det var begynte den lilla röda stenkyrkans klockor

ringa, liksom för att ännu mera öka stundens allvar och människornas fasa.

Edvin tog mig plötsligt under armen, han liksom ryckte mig bort från denna syn, som en så lång stund bundit oss som en sällsam, grym förtrollning, och vi gingo länge tysta vid hvarandras sida. Vi gingo gata upp och gata ned, utan att finna på något som såg ut vara något slags näringsställe, till dess vi äntligen stannade framför en gulmålad port, på hvars breda öfverstycke namnet "Hotell Wibell" stod präntadt med stora chokoladbruna bokstäfver. Där trädde vi in.

(Forts.)

KVINNORNA PÅ DEN LÄRDA VÄGEN.

APROPOS DEN TRYGGER-ZETTERSTRANDSKA MOTIONEN.

REDAN 1859 erhöilo vårt lands kvinnor rätt att under väsentligen samma villkor som män erhålla ordinarie anställning vid statens folkskolor, och de kvinnliga lärarekrafterna torde numera få betraktas såsom oumbärliga på detta område. Det måste under sådana omständigheter förvåna, att den lärda skolans och universitetens ordinarie tjänster ännu — nära ett halft sekel senare — äro så godt som uteslutande reserverade åt männen.

Oaktadt läroverksstadgan af 1878 icke synes ha lagt något ovillkorligt hinder i vägen för kvinnors anställande vid de allmänna läroverken, ha de kvinnor, som önskat dylik anställning, endast genom kunglig dispens — sådan gafs ena gången 1876 och den andra 1901 — medgifvits rätt att söka adjunkts- och kollegabefattningar, en dispens, som för öfrigt i ett annat fall (1898) förvägrats. Så tillvida torde emellertid genom den nya läroverksstadgan här åsyftade förhållande komma att ändras, att kvinnor numera kunna erhålla anställning inom samskolorna, likvisst endast af mer underordnad beskaffenhet.

Ännu sämre än i fråga om kvinnors anställande såsom lärare vid de allmänna läroverken ställer sig frågan om kvinnors anställande såsom lärare vid universiteten. Professor kan hon inte bli; och det torde åtminstone få anses tvifvelaktigt, om — fränsedt den medicinska fakulteten — hon kan anställas såsom prosektor, laborator eller observator. Slutligen bör framhållas, att den verksamhet och de förmåner, kvinna kan erhålla såsom docent, äro underlägsna dem, som tillkomma manlig docent.

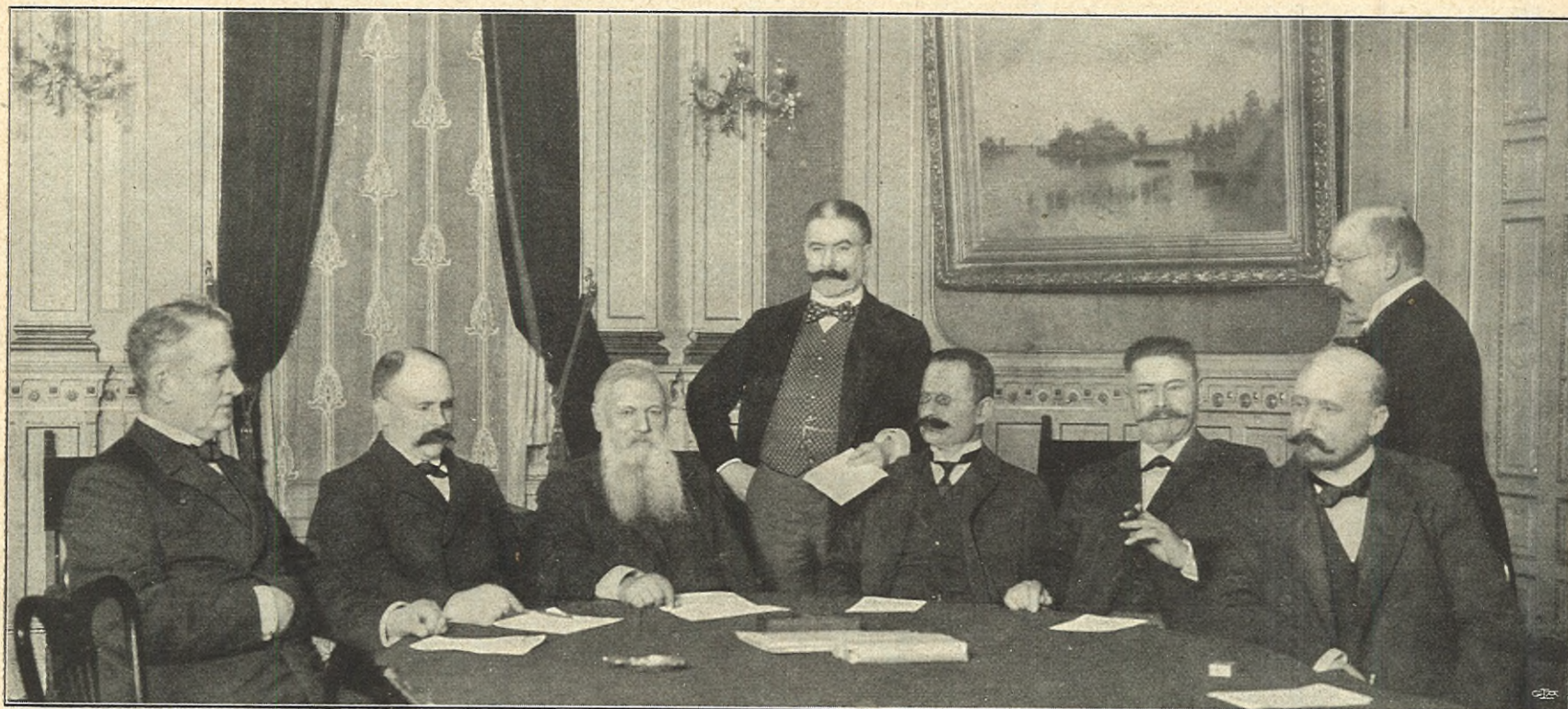
Bäst lottade af de svenska kvinnor, som slagit in på den lärda banan, äro nog de, hvilka vigt sig åt medicinens tjänst. De ha ju alltid den enskilda praktiken, hvarjämte de genom k. kungörelse af 6 nov. 1903 erhållit rätt att innehafva dels vissa offentliga läkarbefattningar, dels åtskilliga lärarebefattningar vid de medicinska fakulteterna och vid gymnasiska centralinstitutet. Den ökade möjlighet, som härigenom uppstått att använda kvinnliga läkare, har också tagits i bruk.

Trots de ringa utsikter, som sålunda förefinnas för den svenska kvinnan att i statens tjänst tillgodogöra sig en på den lärda banan vunnit, aldrig så lysande kompetens, är det likväl rätt många, som, i allmänhet med stor framgång, absolverat akademiska examina. Den Trygger-Zetterstrandiska riksdagsmotionen, som begär de lärda stats tjänsternas (utom de teologiska) öppnande för den kvinnliga kompetensen, meddelar följande förteckning öfver de kvinnor, som vid 1905 års början aflagt examen eller för närvarande arbeta på examens afläggande vid universiteten, Karolinska medico-

**DUFFS LIQUEUR
WHISKY**

* **MACLEAY DUFF & CO,** *
GLASGOW.

Generalagentur
J. GRÄNGREN,
STOCKHOLM.
Rikst. 58 78

SVENSKA TURISTFÖRENINGENS 20-ÅRSJUBILEUM. ETT SAMMANTRÄDE I STYRELSEN. A. BLOMBERG FOTO. MEDLEMMARNE ÄRO, FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: SJÖKAPTEN F. HEDBERG, DOCENTEN D:R GUNNAR ANDERSSON (SEKRETERARE), RIKSANTIKVARIEN H. HILDEBRAND (ORDFÖRANDE), KAPTEN OTTO BERGSTRÖM, KAMRER F. WANCKE (SKATTMÄSTARE), STATS GEOLOGEN D:R F. SVENONIUS, ÖFVERDIREKTÖR JOHN LUNDBERG OCH BOKFÖRLÄGGAREN P. K. WAHLSTRÖM.

kirurgiska institutet i Stockholm samt Stockholms och Göteborgs högskolor:

Inför *medicinsk* fakultet hafva följande prof aflagts: medicine doktorsgrad af 1, medicine-licentiatexamen härförutom af 22 och medicine kandidatexamen dessutom af 22. För närvarande studera efter aflagd medikofilosofisk examen 11 på medicine kandidatexamen och — inom filosofisk fakultet — 7 på afläggandet af mediko-filosofisk examen.

Inför *filosofisk* fakultet hafva följande prof aflagts: filosofie doktorsgrad af 8, filosofie-licentiatexamen härförutom af 6 samt filosofie kandidatexamen dessutom af 94. De, som studera på filosofiekandidatexamens afläggande, uppgå för närvarande till ett antal af 82.

Hvad angår det förhållandet att inom den filosofiska fakulteten — i motsats mot hvad fallet är inom den medicinska — blott ett jämförelsevis litet antal kvinnor aflagt licentiatexamen, så vinner detta förhållande sin fulla förklaring däri, att med de utsikter till anställnings förhållande efter aflagd examen, som finnas för dem, hvilka studerat inom filosofiska fakulteten, afläggandet af högre examen än kandidatexamen medför alltför stora kostnader för att i någon mån kunna ekonomiskt löna sig. Med afseende på rätten att aflägga de högre kunskapsproven har det sålunda för det stora flertalet kvinnor faktiskt inträffat hvad filosofiska fakulteten i sitt utlåtande den 31 januari 1867 förklarar skola ske, eller att denna rätt skulle blifva ändamålslös, när den icke vore förenad med rätt att vinna tillträde till sådana tjänster, för hvilka afläggandet af dessa kunskapsprof utgjorde ett kompetensvillkor. Dessa ofördelaktiga förhållanden till trots hafva dock, såsom ofvan visats, åtskilliga kvinnor aflagt licentiatexamen och förvärfvat doktorsgrad. För närvarande arbeta äfven 3 på afhandling för doktorat och 10 på afläggandet af licentiatexamen.

För öfrigt är att märka, att af dem, som aflagt examen inför filosofisk fakultet, 12 kvinnor hafva genomgått och 4 hålla på att genomgå det för erhållande af ordinarie lärarebefattning vid de allmänna läroverken stadgade profäret.

Inom juridisk fakultet har — efter erhållen dispens — en kvinna förvärfvat doktorsgrad, och finnes för närvarande ännu en såsom juris studerande inskrifven.

Sedan motionen skrefs, har det säkerligen hittills ensamstående inträffat, att en kvinnlig Uppsalastudent anhållit hos k. m:t att få aflägga teologisk kandidatexamen i och för vinnande af kompetens till lärarinnebefattning i kristendom vid de allmänna läroverken.

Särdeles betecknande för inkonsekvensen hos nu rådande förhållanden är ju, att den filosofiskt examinerade kvinnan har rättighet att genomgå de allmänna läroverkens profår, men icke att söka den befattning, för hvilken detta utgör sista specimen. Mätte lagstiftarne se till, att rättvisa skipas!

SVENSKA TURISTFÖRENINGENS 20-ÅRSJUBILEUM.

DEN LIFAKTIGA Svenska turistföreningen firade för några dagar sedan, i sammanhang med sitt ombuds- och årsmöte, sin 20-åriga tillvaro, och det var förvisso ett berättigadt jubileum, ty föreningens verksamhet från stiftelsedagen i Uppsala 1885 och tills nu har varit både framgångsrik och betydelsefull.

Kännedomen om sig själf och sitt land är nämligen en viktig förutsättning för enhvar nation, som i utveckling vill hålla jämna steg med de stora kulturrörelserna ute i världen, och Svenska turistföreningen har genom sitt energiska och systematiskt drifna arbete i detta afseende varit oss svenskar och vår kultur till ovärderlig nytta.

Den kraftiga växt föreningen skjutit ådagaläggas bäst genom att omtala, att medlemsantalet vid föreningens stiftande var 67 personer och att i närvarande stund mellan 30- och 40,000 medlemmar stå inskrifna i föreningens matrikel.

Den praktiska tillämpningen af förbundets devis "att i fosterlandets intresse utveckla och underlätta turistväsendet inom Sverige samt arbeta för spridandet om kännedom af land och folk" har skett i främsta rummet genom utgifvandet af skrifter, kartor o. s. v., hvarebland märkes föreningens årsskrift, som från ett anspråkslöst litet häfte vuxit ut till en intressant volym med förträffliga ortbeskrifningar och en rikedom af belysande illustrationer.

Svenska turistföreningen lämnar genom sin byrå vid Norrlandsgatan i hufvudstaden kostnadsfritt upplysningar om resplaner, turer o. s. v., och isynnerhet under sommarmånaderna inflyta massor af förfrågningar från såväl in- som utlandet. Den äger också den största vy- och fotografisamling i vårt land, en samling på öfver 10,000 exemplar.

Föreningen planerar nu, då den inträder i det tredje decenniet af sin tillvaro, för ytterligare utveckling af sin verksamhet. Den väntar jämväl en befrämjande uppmuntran från nationens sida, en uppmuntran, som bör bestå i ännu lifligare anslutning till de fosterländska syften, för hvilka föreningen med så osparadt nit arbetar, och som gör henne förtjänt af svenskarnes hela sympati.

EN VINTERFÄRD TILL MÄLSÅKER.

NÄR DELTAGARNE i Nordiska spelen sportat och festat sig igenom den ansträngande idrottsveckan, fingo de som afslutning på det hela deltaga i en utflykt till ett af våra intressantare gamla herregods, Mälsåker på Selaön i Mälaren, dit inbudne af Mälsåkers ägare, ingenjören Åke Sjögren med fru.

Mälsåker har en gammal och lysande historia. Det fanns till som sätesgård, efter hvad man antager, redan under 1300- och 1400-talen. Efter att på 1600-talet ha varit i den ansedda ätten Soops ägo och tillhört bland andra en fröken Anna Maria Soop, kom det genom hennes gifte först med fältmarskalken greve Axel Wachtmeister och sedan med k. rådet och generalguvernören greve Carl Gyllenstierna turvis i dessa ädlingars händer. Därefter ägdes godset af släkten von Fersen. När denna år 1839 utgick på manssidan, kommo samtliga egendomarna — en af de största förmögenheter, som i vårt land varit samlad på en hand — till fröken Louise von Fersen, som var gift med kammarherren greve C. A. Gyldenstolpe, vår nuvarande utrikesministers fader. Makarna Gyldenstolpe försålde år 1861 godset till presidenten Fr. Åkerman, och efter honom har det flere gånger skiftat ägare, till dess det för några år sedan inköptes af ingenjör Sjögren, som genom gifte är befryddad med släkten Nobel och gjort sig känd som främjare af etnografisk forskning och intresserad idrottsman, särskildt framstående björnjägare.

Fru Sjögren, född Lanzert och dotter till excellensen Lanzert i Petersburg, var första gången gift med ingenjör Karl Nobel, brorson till Alfred Nobel och bror till nuvarande chefen för Nobelverken i Baku, kommerserådet Emanuel Nobel.

Främlingarnas besök på Mälsåker i den nordiska vinterdagen blef, särskildt för de i färden deltagande utlänningarne, en oförglömlig händelse, ty gästfriheten, som af Mälsåkerslottets herre och fru utvecklades i de historiskt minnesrika salarna, den milslånga färden i slädar öfver Mälarsjärdarnas spegelblanka isar — dit i sol, därifrån vid fackelsken och flammande tjärtunor under en praktfullt stjärnsållad himmel — allt var af en glans och en stämning, som oemotståndligt grep allas sinnen. Färden gick via Mariefred, och då hela skaran på aftonen återvände dit, stego Gripsholms mäktiga murar främlingarna till mötes genom fyrverkeriets eldregn som ett gammalt stick ur Sveriges häfder.

Vår energiske fotograf och en af våra tecknare ha med kamera och stift sökt fånga några af resans märkligare moment, som vi å nästa sida återge till våra läsares nöje.

Använd
välgörenhetsmärkena
på alla edra postförsändelser!

**BAKALETTE, Lagermans Kak- & Tårt-pulver "Tomten".
Lagermans Tvätt-pulver "Tomten".
Lagermans Kraft-skur-pulver "Tomten".**

EN VINTERFÄRD TILL MÅLSÅKER. 1 ANKOMSTEN TILL MARIEFRED OCH DE VÄNTANDE SLÄDARNE. 2 ANKOMSTEN TILL MÅLSÅKER OCH DEN VÄNTANDE GLÖGGEN. 3 VÄRDEN, INGENIÖR ÅKE SJÖGREN, OCH FRIH. VON HÖPKEN TILL BOGESUND. 4 VÄRDINNAN, FRU SJÖGREN, FÖDD LANZERT. 5 SLOTTETS YTTRE. 6 EN AF DE TVÄNNE TAMA BJÖRNUNGARNE, SOM ING. SJÖGREN HEMFÖRT FRÅN SINA JAKTER I FINLAND. 7 FRÅN BANKETTEN I RIDDARSALEN. OPERASÅNGAREN FORSELL SJUNGER. 8 FACKELTÅGET ÖFVER ISEN OCH FYRVERKERIET VID GRIPSHOLM. TECKNINGAR AF C. OLAUSSON. A. BLOMBERG FOTO.

DEN DANSKA KONSTUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG.

I VALANDS utställningssalar pågår sedan en vecka en utställning af modern dansk konst — dukarnas numerär uppgår till cirka 250 — och då vi väl veta, huru gedigen och individuellt rik den nutida danska konstst- ringen är, ha vi trots det vara af intresse för våra läsare att få mottaga några re- produktioner af de förnämligare dukarna.

Hvad som gör den danska konsten så vinnande och sympativäckande är främst dess innerlighet, en själens värme, som omgjuter ämnet — det må vara hur enkelt som helst — med en ideel atmosfär. Och detta kärleksfulla sätt att se på lifvet och naturen afsätter sig jämväl i tekniken, som fast och säker draperar sig kring konstverkets kärna. — Äger den svenska konsten nutilldags bravuren och festglan- sen som sitt adelsmärke, så har den dan- ska i gengäld sin styrka i den intima uppfattningen och i känslans högre inten- sitet, vare sig det gäller landskaps- eller figurmålning. Den nu pågående Va-

landsutställningen ger ett ytterligare stöd åt detta intryck.

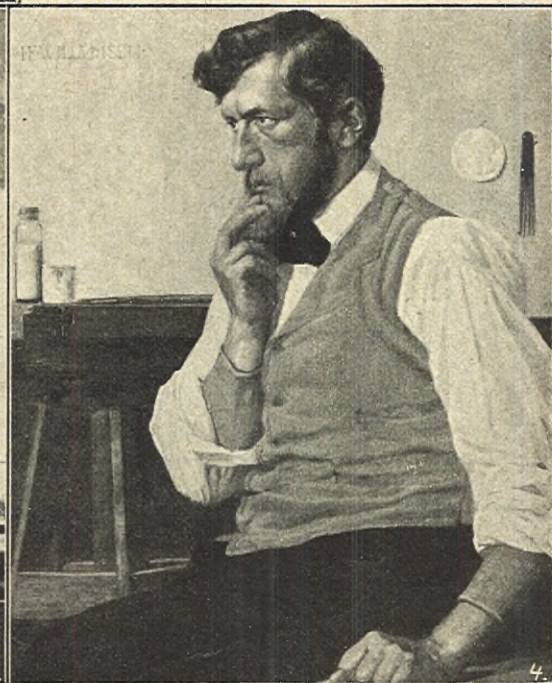
Utställningens kommissarie är den danske målaren *Viggo Johansen*, som med älskvärdt tillmötesgående låtit vår specielle göteborgs- fotograf taga det här återgifna porträttet af konstnären.

Bland hans artistiska bidrag till utställningen

förekommer det här reproducerade porträttet af prins Eugen, hvilket ursprungligen synes vara en studie till Johansens stora duk "Bland konstnärer", som af vårt nationalgalleri för- värfvades år 1903 och som återgafs i Idun nummer 17 nämnda år.

Bland de nu exponerade konstverken har Nationalmuseum inköpt *Johan Rodhes* porträtt af målaren *Zahrtmann* samt *Zahrtmanns* "Italienska bönder", hvilka vi återgifva å nästa sida. Göteborgs musei-inköpsnämnd har bland annat inköpt Rodhes porträtt af konstnären *Willumsen* och *Ejnar Nielsens* "Den svangre". Samtliga dessa arbeten, med undantag af det sistnämnda, äro reproducerade i dagsnumret. Nielsens tafla återfinnes i Idun n:r 41 för år 1903.

Ännu ett par taflor tillhörande utställ- ningens mera representativa verk, ehuru ej förvärfvade för någon samling, äro *L. A. Rings* "En spelman" och "Den gamla kvinnan på kyrkogården"; äfven dessa finnas här afbildade och utgöra genom sin starkt berättande innebörd prof på en mycket typisk riktning inom dansk konst.

FRÅN DEN PÅGÅENDE DANSKA KONSTUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG. 1. PORTRÄTT AF PRINS EUGEN, OLJEMÅLNING AF VIGGO JOHANSEN. 2. DAMPORTRÄTT, OLJEMÅLNING AF SLICHTKRULL. 3. UTSTÄLLNINGENS KOMMISSARIE, MÅLAREN VIGGO JOHANSEN. PORTRÄTT FÖR IDUN. 4. PORTRÄTT AF MÅLAREN J. F. WILLUMSEN, OLJEMÅLNING AF JOHAN RODHE. INKÖPT FÖR GÖTEBORGS MUSEUM. 5. EN SPELMAN O. 6. DEN GAMLA PÅ KYRKOGRÅDEN, OLJEMÅLNINGAR AF L. A. RING. ANNA BACKLUND FOTO.

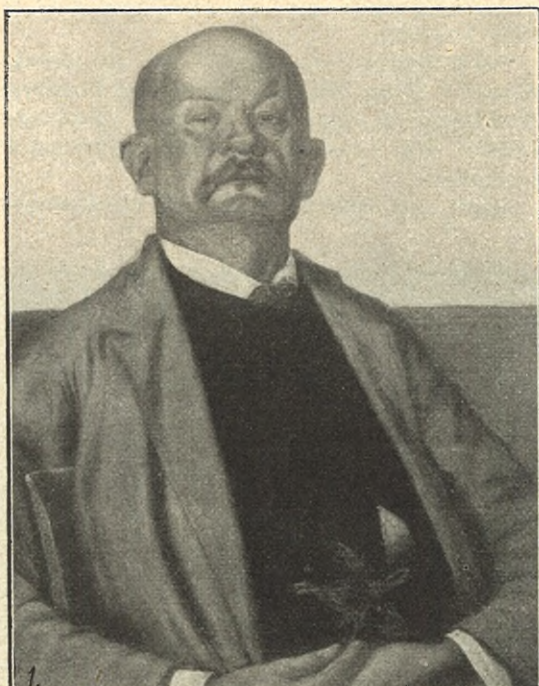
UR DAGSKRÖNIKAN.

JOSEF HELANDER †. Nyutnämnde pastorsadjunkten i Östermalms församling, fil. doktor Josef Helander, afled för några dagar sedan i hufvudstaden efter en kort sjukdom.

J. HELANDER.

Född 1870 och student i Örebro 1889, blef han 10 år senare promoverad till filosofie doktor efter förutgången disputation med en förträfflig afhandling i litteraturhistorien, "Haqvin Spiegel. Hans lif och gärning intill år 1693". Fortsättande sina studier inom den teologiska fakulteten, sysslade han isynnerhet med svensk kyrkohistoria, gaf ut "Olof Wallqvists självbiografiska anteckningar" och "Biskop A. O. Rhyzelii anteckningar om sitt lefverne" — på hvilken sistnämnda skrift han disputerade — och prästvigdes 1904. Samtidigt blef han utnämnd till pastorsadjunkt i Östermalm, i hvilken befattning han icke hann verka mer än ett halfår.

så småningom flyttats öfver till Hammers, f. d. Byströms villa på Djurgården. Redan år 1871 hade de hembjudits af svenska staten utan resultat, och en riksdagsmotion år 1874 om deras inlösen för en mycket hög summa afslogs; en engelsman hade då inköpt dem, men köpet återgick, då han brast i likviden. Slutligen skingrades de på auktioner i Köln 1892 och följande år, men Nordiska museet lyckades därvid åt vårt land återbörda ett större antal värderika alster.

CHR. HAMMER.

Christian Hammers namn är äfven förbundet med badorten Furusund, som grundades af honom och tillhör den stockholmska skärgårdens mera besökta sommarorter. Äfven uppförde han den teater vid Södra Blasieholmshamnen, som först kallades Nya teatern, sedan Mindre teatern och allmänt benämndes "Hammerska ladan" på grund af byggnadens mycket anspråklösa yttre.

Hammer dref dessutom rätt betydande tomtaffärer.

FRÅN DEN PÅGÅENDE DANSKA KONSTUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG. 1. PORTRÄTT AF MÅLAREN ZAHRTMAN, OLJEMÅLNING AF JOHAN RODHE. INKÖPT FÖR NATIONALMUSEUM. 2. ITALIENSKA BÖNDER, OLJEMÅLNING AF KRISTIAN ZAHRTMAN. INKÖPT FÖR NATIONALMUSEUM. 3. I KONSTNÄRENS HEM, OLJEMÅLNING AF JULIUS PAULSEN. ANNA BACKLUND FOTO.

Redan tidigt gjorde han sig känd genom litterär alstring i form af några lofvande dikter i den lilla Uppsalakalendern "Vid årsskiftet". Han öfvergick emellertid snart till litteraturhistoriskt författarskap; särskildt samlade sig hans intresse kring vår psalmhistoria och kyrkans "sköna litteratur". I den nya upplagan af Nordisk familjebok författade han flertalet kyrkohistoriska artiklar. Han efterlämnar ett nästan färdigtryckt arbete om Ansgarius, med hvilket han länge sysslat. Blygsam i uppträdande och tänkesätt, var han på samma gång en bestämd och manlig karaktär. Den älskvärde och afhållne mannens bortgång nästan genast efter det han trädde ut i lifvet och bildat eget hem är därför en förlust äfven för vår forskning. Närmast sörjande äro hans efterlämnade hustru, född Engelcke, med hvilken han förenades i fjol, hans äldre fader,

prosten Per Helander i Falköping, och moder samt syskon, af hvilka en är svenske pastorn i Berlin, Gunnar Helander, hvarjämte en talrik vän- och bekantskapskrets tager del i sakknaden.

CHRISTIAN HAMMER †. I förra veckan afled i hufvudstaden förre juveleraren Christian Hammer, nära 87 år gammal, efter endast några dagars sjukdom. Han tillhörde i flere afseenden Stockholms märkligare personligheter.

Bördig från Norge, gjorde han sina studier vid Kristiania tekniska skola och vid Köpenhamns polytekniska läroverk och metallarbetarinstitut, dess universitet och museer, vistades därefter några år i Paris och etablerade sig 1840 som guldsmed i Stockholm.

Redan i Köpenhamn hade museerna där intresserat honom, och med samma ifver tog han i Paris kännedom om dess rika samlingar. I Stockholm började han nu omkring 1848 bilda den samling af konstföremål, fornsaker, handskrifter och kulturhistoriskt märkliga ting, som under namn af Hammers museum blef bekant som den största enskilda samlingen i Norden. Den utgjorde 1874 mer än 120,000 nummer och hade

Vid sitt frånfälle ägde han fastigheter i Stockholm med ett taxeringsvärde af 670,000 kr.

Närmast sörjes han af sex döttrar, af hvilka fem äro gifta, samt flere barnbarn.

POSTCHEFEN I GÖTEBORG, postdirektör Frans Broberg, fyllde den 16 dennes 70 år och fick därvid

POSTDIREKTÖR FRANS BROBERG I GÖTEBORG Å SITT ÄMBETSNUMMER PÅ 70-ÅRS DAGEN DEN 16 DENNES. OLGA RINMAN FOTO.

GARGAROL

välsmakande, koncentreradt, antiseptiskt munvatten.

Hämmar syrebildning i munnen, skyddar därför tänderna.

Bruksanvisning å intyget.

Obs! Stänkproppen förlagd i flaskhalsen. Obs!

HYLIN & C:o F. A.-B.
STOCKHOLM.

mottaga flera bevis på underlydande funktionärens vördnad, förvärfvad under ett långt och hur ant chefskap. Postdirektörens ämbetsrum hade på ett smakfullt sätt dekorerats med blommor och guirlander, och under dagens lopp uppvaktades jubilarerna af deputationer från verkets tjänstemän och betjänte. Idun meddelar en bild af postdirektören på hans festsmyckade ämbetsrum.

FRÅN DET REVOLUTIONÄRA RYSSLAND har ånyo ett skräckens budskap gått öfver världen, i det storfurst Sergius, Moskvas generalguvernör och tsarens farbroder, fallit offer för ett bombattentat alldeles invid Kremls murar.

Med anledning af den uppseendeväckande katastrofen meddelar vi i dagsnumret en afbildning af Moskvas ryktbara Kreml med dess kejserliga slott, skattkammaren, arsenalen och de praktfulla kyrkorna samt ett porträtt af den mördade storfursten.

CARMELA. NOVELL FÖR IDUN AF STEN STENSSON.

I.

"HUR ÄR DET? Griper jag domarmakten i ämbetet? Stör jag min vän häradshöfdingen i djupgående juridiska betraktelser?"

Han smålog åt min eftermiddagshälsning. Vi voro goda vänner och trufdes synnerligen väl tillhopa, ehuru hans alivar bjärt afstäck mot mitt glada skaplynne.

"Jag fruktar, att mina funderingar snarast borde kallas juridiska kätterier," genmälde han med till hälften förströdd min.

"Juridiska kätterier? Kan en oinvigd få del af så intressanta tankeoperationer?"

"Wilhelm," svarade han, mera fortsättande sin egen tankegång än samtalet med mig, "tror du på en människoödetts förutbestämmelse till godt eller ondt, till lycka eller olycka?"

"Hvad befalls?" Jag var helt öfverraskad af frågan.

"Jag menar," fortsatte han lugnt, "finnes det i vissa människors natur nedlagda drifter, känslor eller passioner, hvilka drifva dem fram med oemotståndlig makt, emot hvilka förnuft, uppfostran, bildning, ömma förbindelser ingenting förmå, hvilka, korteligen sagdt, utstaka deras väg till lycka eller olycka, utan att medgifva något motstånd, någon afvikelse?"

Min vän Axel var tydligen i sitt dystra lynne, då han gärna sysslade med ett slags quasi-filosofi af den pessimistiska sorten. Jag beslöt att skingra hans mörka tankar med litet skämt.

"Var god och observera," svarade jag därför, "att jag är pedagog och tror ex officio på uppfostrans och skolbildningens allmakt. Hvilka känslor kunna stå emot några terminers lektioner i latin och matematik? Hvilken lidelse söfves ej till ro af mina föreläsningar i metafysik? Skicka mig den blodtörstigaste zulukaffer, som ännu vankat omkring utan byxor på Afrikas jord, och en fullständig elementarkurs i en af våra skolor skall omskapa honom till en så glatt, polerad och beskedlig hvardagsmänniska som någon son af vårt gamla Svithiod. — Men hur har du kommit in på dylika funderingar?"

"Wilhelm," sade min vän, "denna dag innebär i sig ett minne, som vanligen bringar mitt sinne ur jämvikt. Broder, vill du höra en gammal historia?"

"Jag är förtjust i historier. Berätta!"

"Jag tror det skall göra mig godt att tala med någon om Carmela. Sätt dig ned och hör på!"

Och han förtäljde.

* * *

När jag såg henne först, var hon endast ett barn om tolf år; jag själf var ett par, tre år äldre och nyss upplyttad i "rektors klass".

Sedan en vecka hade vår lilla skolvärd blifvit vänd upp och ned. Under lästimmarna gick latinska syntaxen dubbelt sämre än vanligt; under loftimmarna inga pappersdrakar, intet bollspel, inga trojanska hjältar. Den forne Hektor uppträdde i en akrobats anspråkslösare skepnad, Akilles kallades nu "guldfuxen Brillant", och den sluge Odysseus spelade apan Jakkos humoristiska roll.

Saken var den, att ett konstberidarsällskap anländt till staden — en i dess annaler oerhörd händelse — och hvad vi skolpojkar sågo af dess underbara prestationer, sökte vi med små tillgångar, men oändligt djärf fantasi efterlikna på skolgården, när loftimmen slagit och lärarna väl vikat om gathörnet. Men hjärta och håg voro ute i det hvita tältet på "Oxbacken" i stadens utkant. Inom dess väggar upprullade sig för oss en värld af ej förr anad härlighet, här sågo vi paradiset skönhet, olympens rikedom. Hvad var för oss Salomos prakt mot dessa brokiga dräkter med mäsingspaljetter och oäkta, urblekta guldgaloner? Hvad Alexanders stordåd mot dessa härresande konstproduktioner i "den högre gymnastiken", hvilka vi åsago med ufva rysningar?

KREML I MOSKVA, SKÅDEPLATSEN FÖR BOMBATTENTATET PÅ STORFURST SERGIUS SAMT DEN MÖRDADES PORTRÄTT.

Dock — hvarje paradis har sin orm, hvarje olymp sin Eris. Vår tvedräktsgudinna var Carmela.

Liten, spenslig, svartlockig med brun hy, mörka, glimmande ögon, var hon så olik allt, hvad vi pojkar voro vana att tänka oss som skönhetstyp, att en stor part af oss rektorister nästan kände afsky för "korpungen" eller "den svarta markattan", såsom Carmela benämndes af sina vedersakare. Men så mycket mera glödande var hennes beundrades hängifvenhet; för oss — ty äfven jag tillhörde deras antal — var hon idealet af allt högt och skönt. Jag tror ej, att vi skulle hafva blifvit så synnerligen förvånade, om en afton, när hon sväfvade på linan högt öfver våra hufvuden, vingar plötsligt växt fram ur hennes himmelsblå, paljetterade liststycke och lyft henne som en ängel direkt upp i himlen. Och ho kan räkna alla de skrämor och mångfärgade ögon vi fingo — och gäfvo vid vårt entusiastiska försvar för Carmelas ära!

Okända för den beundrade, fingo de flesta af oss blott på afstånd ägna henne sin dyrkan, strida och lida för henne utan tack. Jag var lyckligare. Jämte några andra af konstnärerna hade Carmela sitt logi i den gård, där min mor hyrde sitt anspråkslösa vindsrum. Vi möttes, Carmela och jag, i trappan och på gårdsplanen, utbytte hälsningar, blefvo bekanta, och snart höll jag den dag för förlorad, på hvilken jag ej en stund fått förtroligt språka med Carmela bakom den stora brädstapeln på bakgården. Tyvärr måste jag vänta förgäfvets mången lång eftermiddag. Min skatt hade sin drake, en herre om vid pass 30 år, af atletisk växt, med blåaktig skäggbotten och ovanligt blomstrande kinder; han kallades akrobaten Leoni. Af hvad grund han tillvällat sig målsmansrätt öfver Carmela, vet jag icke — han var ej hennes släkting, det är visst — men han tälde icke, att hon umgicks med någon utom konstberidartruppen. Jag kände redan nu något, som liknade hat, mot denne man och fann honom afskyvärd, ehuru stadens fruntimmer voro af en alldeles motsatt åsikt; med sina röda kinder, sina stora, blixtrande ögon och sitt spetska leende var han i deras ögon en ovanligt vacker karl. Men han ville hindra mig att råka Carmela.

Dock, när förnekar sig kvinnans uppfinningsgäfvor? Carmela uttänkte ett ypperligt signalsystem; så snart Petunians röda blommor lyste i mellanvåningens hörnfönster, visste jag, att Argus-Leoni var borta, och hastade till brädstapeln, viss att ögonblicket därefter se Carmela vid min sida.

Förlåt, bästa Wilhelm, att jag dröjer vid dessa barnsliga upptåg! Du vet, hvilken trollmakt, som ligger i barndomens hågkomster. Och ett par små minnen sakna ej all betydelse i min lilla berättelse.

Vi sutto en dag på vår brädstapel; Carmela hade

omtalat, att sällskapet troligen snart komme att lämna staden.

"Är du glad däråt?" sporde jag med en egoistisk förhoppning om ett lifligt "nej" till svar: själf kände jag en sällsam tyngd kring hjärtat.

"Det gör detsamma, hvar man är; det är ändå lika öfverallt," genmälde hon så bekymmerslöst, att jag kände en bitter missräkning.

"Vi hafva haft så roligt tillsammans; jag kommer att längta efter dig," stammade jag.

"Gör du?" Hon spände sina mörka ögon i mig. "Du är en snäll gosse; jag tror jag kommer att sakna dig."

Hennes stämman vibrerade en smula af en viss rörelse, men i nästa ögonblick drog hon upp ur sin ficka ett föremål, som hon skrattande höll framför mig.

"Har du sett något så vackert förr?"

Det var en liten röd sidensko, sådan som lindansare begagna; Carmela såg på den med förtjusning strålände i hela sitt anlete.

"Den är ny, alldeles ny. Har du nånsin sett något så fint? Och alldeles lagom åt mig — det är icke många, som hafva så små fötter. — Jag kysser dig tusen gånger, du lilla sko."

Jag var smått afundsjuk på skon och svarade därför tämligen snävt:

"Hvad skall du med en sko till?"

"En sko? En sådan dum pojke! Jag har hela paret förstås, fastän jag bara tog med en att låta dig beundra. Men du är lika trög som vår boorm, när den ätit sig mätt. Icke bry sig om min vackra sko!"

"Visst bryr jag mig om den."

Köp Venersborgs BALS KOR!

Bästa svenska fabrikat.
**Lätt! Elegantal
Hållbar!**

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wiener-metod af

**Aktiebolaget A. F. CARLSSONS
Skofabrik, Venersborg.**

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i landet.

MELLINS FOOD

bör användas såsom ersättning för modersmjölk, allt ifrån födelsen och utan farhåga, att den skall i någon grad verka skadligt icke ens på späda barn. Den kan gifvas omväxlande med modersmjölken.

Prof samt broschyr om barns uppfödning gratis & franko från MELLINS FOOD Depot, Malmö.

"Jag heter Kenny, är 3 år gammal och har blivit uppfödd med

MELLINS FOOD."

"Visst bryr jag mig om den," härmade hon mig förtretad. "Jag hade tänkt, att vi skulle haft så roligt tillsammans åt min söta lilla sko, och så kommer du med ditt "visst bryr jag mig om den." Du är skapad som alla andra här i landet, af vatten och mjölk. Tacka vet jag Leoni! Han och jag ha lekt och skrattat en hel timme tillsammans. Hvad han är präktig! Och han har gifvit mig skorna."

Med minen af en förolämpad prinsessa stoppade hon tvisteämnet i fickan och var borta, innan jag hann att säga ett försonande ord.

Min fruktan, att Carmela för alltid brutit med mig, var dock öfverflödig; redan nästa dag var signalen till samtal synlig i fönstret.

Hon kom. Hela hennes varelse var i uppror, ögonen blixtrade, kinderna brunno, i de höga blå ådrorna pulserade blodet så häftigt, att jag kunnat räkna hvarje böljeslag.

"Han har slagit mig," snyftade hon, men de knutna händerna antydde mera förbittring än smärta. "Han har slagit mig, den uslingen!"

"Hvem?" sporde jag förfärad öfver hennes vådsamma lidelse.

"Leoni, det odjuret, den skurken. Han har slagit mig, emedan jag ej gör hoppet genom trapezen så lätt han vill. Den eländige ockraren! Han tvingar mig till allt svårare konster för att få mera betaldt för mig af direktören. Ack, om jag ej vore så ensam i världen! Om jag hade någon, som kunde hjälpa mig hämnas!"

Äfven mitt sinne hade råkat i uppror; min sympati för Carmela lade mig orden i munnen:

"Du har mig, Carmela!" utbrast jag. "Säg bara ett ord, och jag hämnas ditt lidande. Jag skall slänga en sten i hufvudet på honom i kväll, när han går ifrån cirkus."

"Barnsligheter! Hvad vore det för hämnd?" afbröt hon föraktligt. "Och för öfrigt — vet du hvad? — i natt resa vi vår väg, men nämn ej ett ord därom till någon människa."

Carmelas förakt blott uppeggade mig desto mera. "Du reser, Carmela? Då följer jag dig. Jag blir konstberidare och beskyddar dig. Mor är fattig och har svårt att hålla mig i skola, och det är ej heller just så roligt att läsa utan ände."

Carmelas lidelse var som bortblåst; hon skrattade högt.

"Hvad du är för en löjligt allvarsam pojke! Slå du cirkustankarne ur hägen; du duger ej till en af de våra."

"Duger jag icke? Jag är den vigaste i hela skolan," invände jag förtrytsamt. "Jag kan hjula, göra luftsprång — — —"

"Det är icke sådant jag menar; det lär man sig, om man än vore af trä; genom smörj och svält lär man sig allting. Men du passar icke tillhoppa med sådant folk som de våra; du är alldeles för tam. De skulle pina dig till döds, om ej för annat, så därför

att du ej är som de; du anar icke hvad de äro elaka."

"Och bland de odjuren skulle du stanna? Carmela, om jag ej passar att följa dig, så stanna kvar här hos mig! Du kan bo hos min mor, gå i skola och bli en fin dam; och när jag blir stor . . ."

Jag vågade ej uttala den ljufva förhoppning, för hvilken jag rodnade inför mig själf. Lyckligtvis anade Carmela ingenting af min ofullbordade tankegång, utan afbröt mig ifrigt:

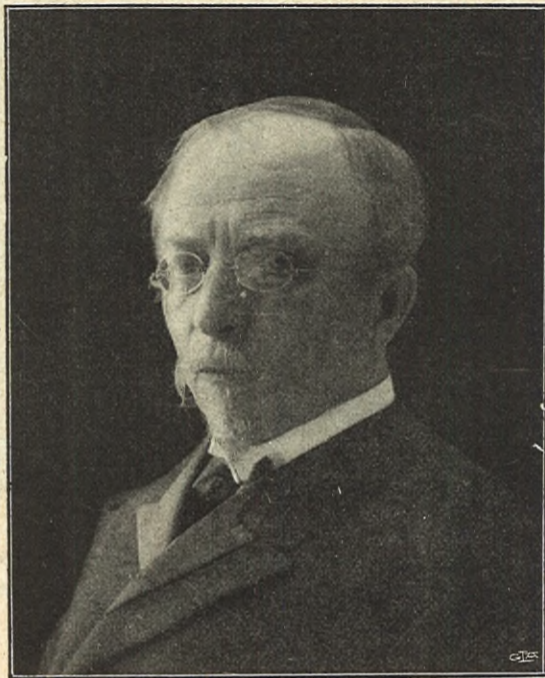
"Jag en skol flicka eller en fin dam med långa kjortlar, handskar och bjäfs, stel och styf och sipp och rak? Kan du föreställa dig, hur jag då skulle se ut?"

(Forts.)

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL TEATERN gaf i söndags sin tredje populära symfonimatiné inför en i det närmaste fulltalig publik med prins Eugen i den k. logen. Programmet hettes vara romantiskt. Som inlednings- och hufvudnummer stod Schumanns ess-dursymfoni, hvilken dock beträffande såväl innehåll som utförande verkade ganska matt och ointressant. Särskildt gäller detta de båda yttersatserna. Den vackra entreaktmusik till "Rosamunda" af Schubert intresserade betydligt mera, men mest slog tydligen Mendelssohn-Bartholdys violinkonsert i e-moll an, med varm känsla och ypperligt föredrag utförd af hr L. Zetterqvist, som efter sista satsen flere gånger inropades. En verklig festlig avslutning erhöi matinén genom utförandet af Webers ståtliga uvertyr till "Euryanthe", hvilken också väckte mycket bifall.

F. Hbg.

CHRISTIAN SINDING,

som f. n. gästar vår hufvudstad, är en af nordens främste levande tonsättare. Norrman till börden är han född 1856 och har fått sin hufvudsakliga musikaliska utbildning i Leipzig. Han har gjort sig bekant

DRAMATISKA TEATERN. Att döma af innehållet Alfred Capus' komedi "Vår ungdom", hvars väl-sydda och smakfullt utstofferade dialogdräkt de senaste aftnarna utstälts i Dramatiska teaterns rampbelysning, finns i Frankrike, liksom hos oss, ett gubbvälde, mot hvilket ungdomen stöter hufvudet i förbittring eller fogar sig i tam underkastelse. Här hemma slår ungdomens harm mot gammalmansförtryck ofta ut i emigration till Amerika, men i Frankrike emigrerar man sällan. Antingen stannar man som en försynt, undergifven, räddhågad nutidsgeneration, regerad af de grå hårens och de föräldrade åsikternas tryckande scepter, eller ock har man dristigheten att göra motstånd, där man står, och bryta sig ut till själfständighet.

Lucien Briant, den förmögne fabrikanten, är en af dessa förtryckta naturer med mjuk själ, hvori den faderliga viljans grepp satt djupa märken. Han är rädd för allt, för fluktuationerna på affärsmarknaden, för lifvets mångahanda kraf, för dess mörker likaväl som för dess ljus, men allra mest fruktar han sin far, till hvilken han ser upp som till ett orakel. Hans hustru, en charmant varmhjärtad och sundt lifsglad kvinna, har det härliga modet att leva efter sin öfvertygelse och sin natur. Därför lider hon under svärfaderns tryck och sin mans energilöshet och rädsla. När så en vacker dag följden af Luciens ungdomskärlek från studentåren uppenbarar sig i form af en ung flicka, hans dotter, hvars existens han alldeles förgätit, tappar han totalt koncepterna och erbjuder henne en summa pengar för att hon skall resa och aldrig mera korsa hans väg, en plan, hvori han lifligt understödes af sin far.

Då är det hans vidhjärtade och rikt känande hustru, som visar honom, hur feg och lumpen han är, i det hon fordrar, att barnet skall upptagas som deras, hvilket hon ock genomdrifver och samtidigt, för första gången under deras äktenskap, får hon sin man att se med hennes ögon.

"Vår ungdom" är ej något stort och betydande konstverk, men som teaterstycke har det i ögonen springande förtjänster genom sin klokt och säkert byggda handling, sin af fina och kvicka reflexioner

ALFRED CAPUS' KOMEDI "VÅR UNGDOM" PÅ DRAMATISKA TEATERN. SLUTSCENEN I ANDRA AKTEN. FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: LIVERDON, HR EKLUND, DAVENAY, HR LAMBERT, BRIANT D. Å., HR BERLIN, ALINE DE BERNAC, FRU HANSON, DE CLÉNORD, HR SKÅNBERG, HÉLÈNE BRIANT, FRU LINDBERG, BRIANT D. Y., HR PALME, ELISE DE ROINE, FRUN ÅHLANDER, SERQUY, HR AREHN, OCH CHARTIER, HR FREDRIKSSON. S. WULF FOTO.

präglade dialog och sin flerstädes intressanta karaktärsteckning.

Spelet var på premiären ej odeladt godt, men tre af de främsta rollerna gäfvos erkännansvärdt väl. Fru *Lindberg* och frkn *Ahlander* togo priset, den förra för sitt distinguerade och fint kraftiga återgifvande af hustruns roll, den senare som fru de Roine, den käcka, humoristiska medelålders damen, som varit änka i tolf år, "men ännu ej saknat sin man". Hr *Fredriksons Chartier* var elegant, säker och uddig som vanligt, hr *Palme* som Lucien, den räddhågade maken, betonade väl mycket stackarens komiska sidor, men åstadkom för öfrigt ett godt arbete, medan herr *Berlin*, fadern, höll på att falla i odräglighetens Inferno genom sin gammalteatraliska själfmedvetenhet och sitt talspredikarton. Hur kan man ha hjärta att så misshandla en tacksam dialog? Fru *Hansson*, fröken *Sjöberg* och hr *Arehn* skämde ej bort sina uppgifter. Hvad det återstående klöfverbladet beträffar, kunde det näppe-ligen räknas till lyckoväpplingarnas familj.

E. H—n.

ÖSTERMALMSTEATERN. Det är icke blott bland gamla luntor i de anspråkslösa familjebiblioteken, man ibland kan göra värdefulla fynd, äfven våra taeter-arkiv synas gömma på nerdammade och förglömda hemligheter, som endast vänta på att dragas fram och omsättas i klingande valutor. Här trodde vi nu, att våra operettdirektörer så grundligt "vändt på fjärdingen" många gånger om, att vi kände dess innehåll till punkt och pricka, och så kommer hr Ranft, efter alla Offenbach-, Suppé- och Millöcker-repriser, med en spritt ny gammal operett af ingen mindre än själfve *Planquette*, "Corneilles klockors" populäre pappa. Där har "*Surcouf*" legat undanslängd på den stockholmska teatervinden, allt sedan bolaget Cloed-Anna Pettersson förpassade honom dit, emedan han icke befanns bjuda någon konvenabel roll åt den dirigerande divan, och ingen människa anade ens hans tillvaro!

Emellertid blef det nu en uppståndelse i glans och gamman. Den franske sjöhjältens romantiska historia befanns i hög grad tilltala vår premiërepubliken, sådan den tedde sig i hrr Chivots och Durus fyndiga textning, Robert Planquettes melodiosa tonklädnad, Calle Grabows pittoreska dekorationer och Axel Ringvalls gemytfulla regie.

Det drog en uppfriskande bris af haf, äfventyr och sångglädje öfver rampen allt från prologen i S:t Maloshamn till den effektfulla finalen på "La Confiances" kapardäck. Förtjänsten häraf var kanske mindre den tjusiga sjö-röfvarens egen — ehuru hr *Surcouf-Allum* åtminstone i det vokala godt motsvarade alla skäliga anspråk — än fastmer hans omgifnings: fröken *Rosa Grünberg* som den allra sötaste lilla sjömansbrud, hr *Lund* och fru *Grönberg-Rove* som det skeppsfournerande äkta paret och först och sist den dråpliga konstellationen *Ringvall-Inga Berentz*, ett "den blåmalade vågens" fosterbrödraskap, som sent går ur tacksamma åskådares minne, och hvilket Idun därför alldeles särskildt förbildligt.

Till det lyckade totalintrycket bidrogo för öfrigt de af fru *Josefina Gullberg* med känd talang arrangerade danserna liksom den i allo förträffliga sceniska utstyrelsen. Efter en uppsegling för så förlig vind är det icke svårt att förespä den ädle kaparen en lång och lyckosam resa.

7. N—g.

VILHELM STENHAM-
MARS FÖRSTA
BEETHOVENAFTON.

LIKSOM UNDER sistlidne höstsäsong hrr Aulins och Stenhammars berömvärda utförande af Beethovens samtliga violinsonater bildade ett evenemang i hufvudstadens musiklif, så torde nog äfven den senares Beethovenaftnar med ett urval af mästarens pianosonater — alla 38 kunna naturligen ej komma till utförande — komma att räknas till det mest minnesvärda från den nu pågående vårsäsongens konsertlif.

Programmet var synnerligen väl sammansatt, med representativa alster från Beethovens trenne skaparperioder. Aftonen inleddes sålunda med d-dur-sonaten, op. 10

HR RINGVALL OCH FRÖKEN INGA BERENTZ SOM GARGOUSSE OCH FLAGEOLET I »SURCOUF» PÅ ÖSTERMALMSTEATERN. A. BLOMBERG FOTO.

n:r 3, tillhörande mästarens första tonsättarskede. Hade han i sina första sonater gått i fader Haydns och Clementis spår, så visar han tydligt i denna sonat, att han kan stå på egna fötter. D-dur-sonaten tillhör ock den unge mästarens mest glänsande skapelser; bland pianosonaterna torde den vara en af de innehållsrikaste och bäst genomförda. Efter det klangfulla prestot verkar det underfulla largot så mycket djupare och mera gripande, fylldt som det tyckes vara af den tyngsta sorg, en själ kan känna. Småningom arbetar sig mästaren i menuetten upp härunder och anslår i slutsatsens rondo en gladare ton.

Kom så den allbekanta ciss-mollsonaten (Månskens-

ROBERT PLANQUETTES OPERETT »SURCOUF» PÅ ÖSTERMALMSTEATERN. PROLOGENS SLUTSCEN. HAMNEN I S:T MALO. I FÖRGRUNDEN, FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: KERBINIOU (HR LUND), YVONNE OCH SURCOUF (FRÖKEN GRÜNBERG OCH HR ALLUM), MARCOUF (HR SERNOVIST) SAMT GARGOUSSE OCH FLAGEOLET (HR RINGVALL OCH FRÖKEN BERENTZ). A. BLOMBERG FOTO.

Till prenumeranterna å Idun Fänrik Stål-upplagan 1904.

Vi få härmed meddela att behöfliga kompletteringsark till Fänrik Ståls Sägner måste rekvireras före den 15 mars, då vi efter denna tid icke längre disponera öfver sådana. Priset är 25 öre pr ark.

Stockholm den 15 febr. 1905.

Iduns Expedition.

sonaten), op. 27 n:r 2. Tillägnad grefvinna Julia Guicciardi, till hvilken mästaren hyste en hopplös kärlek, gifver denna underbara tonskapelse i sin första sats, adagiot, en den varmaste och innerligaste kärleksutgjutelse, som väl någonsin nedskrifvits.

Mästaren tolkar här i toner sina känslors glöd, sin djupa förtvilan och sin bittra klagan, omväxlande med stilla undergifvenhet och i andra satsen, allegretto, med ånyo upplammande hopp, medan han i tredje satsen, prestot, åter rasar i förtvilan och visar hela sin själ i uppror, tills han äfven här lugnar sig, tar sitt förnuft till fånga och blir herre öfver sig själf. Det hela är en storartad komposition och en af Beethovens mest betydande tonskapelser. Den tillhör hans andra period liksom ock den följande i ess-dur, op. 81. Denna sonat är från början till slut ett stycke programmusik af det mest förtjusande innehåll; särskildt är den tredje satsen, "återkomsten efter skilsmässan", hänförande vacker i klang och innehåll.

Konserten fick en värdig avslutning med en af Beethovens sista sonater, den i e-dur, op. 109, hvares höjdpunkt ligger i andantet med dess beundransvärda variationer.

Var programmet sålunda som sagdt väl sammansatt, så stodo också utförandet och tolkningen af kompositionerna i jämbredd med dessas värde. Den som hört hr Stenhammar som ackompanjator eller i ensemblespel vet, hur förträffligt, hur genomskinligt klart och tekniskt fulländadt hans pianospel är. Alla dessa egen-skaper gjorde sig ock här i hög grad gällande och kompletterades kanske mer än någonsin af den mest pietetsfulla förståelse af mästarens verk. Skulle ock hr S:s tolkning af någon sats afvika från den upp fattning man själf bildat sig eller hört någon annan företråda, så fick man fullväl det intrycket, att konsert-gifvaren helt visst hade goda skäl för sin tolkning.

En enda liten anmärkning vilja vi göra, ej om spelet, men beträffande de rörelser med kroppen, som vidlåda hr S. under spelet. De verka en smula affekterade — vi säga ej att de äro det, men de verka så och äro därjämte osköna.

Publiken, som till sista plats fyllde Musikaliska akademins stora sal, åhörde under djupast andakt de olika satserna och bifallet var hela aftonen det mest entusiastiska samt öfvergick efter konsertens slut till fullständiga ovationer Uppmuntrad häraf har hr Stenhammar redan kunggjort en andra sonatafton, hvilken kommer att äga rum den 10 instundande mars.

I k. logen märktes prins Carl och prinsessan Ingeborg. Nere i salen på vänstra sidan satt den norske tonsättaren Chr. Sinding, synbarligen mycket intresserad. F. Hbg.

KONSERTER. Till konsertföreningens femte abonnemangskonsert, hvilken går af stapeln just som detta n:r af Idun lägges i press, få vi återkomma i nästa nummer.

*Christian Sinding*s konsert i morgon fredag vilja vi ännu en gång påpeka. Programmet upptager utom åtskilliga sånger en pianokvartett i e-moll samt en ny stråkkvartett i a moll.

HUSMÖDRAR. Tillsen, att Ni alltid vid inköp af Hafregryn & Korngryn erhålla Hafregrynsvarnen "Sveas" i London med Gulmedalj belönade tillverkningar, förpackade i säckar eller kartonger om 1/4 & 1/2 kilo. Sveas Sundhetsmjöl i hel- eller halfkilopaketet rekommenderas till barn och sjuklingar och samtliga dess tillverkningar utmärka sig för sin goda smak, lättkokthet och renhet. Finnes hos alla välsorterade engrossister och detaljister i hela Skandinavien. Hafregrynsvarnen SVEA, Ragnar L. Jeansson, KALMAR. Tabell öfver näringsvärdet af våra förnämsta födoämnen uttryckt i öre pr kilo: Fläsk 102, Ökott 48, Rågbröd 54, Hvetebröd 55, Fårkött 62, Torsk 40, Mjöl 57, Korngryn 116, Hafregryn 153.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 26 FEBR.—4 MARS 1905.

- Söndag:** Buljong med äggstanning; selleri och jordärtskockor med rördt smör; späckad svincarré med ryska ärter, brynt potatis och salader; apelsinglace med grädde och mandeless.
- Måndag:** Griljeradt buljongskött med potatispuré; soppa på aprikoser.
- Tisdag:** Vegetariansk juliennesoppa; stekt filet af rödspotta med brynt smör och potatis.
- Onsdag:** Skinka à la Hallman med potatis; gräddkaka.
- Torsdag:** Brynt hvitkålssoppa med frikadeller; plättar med sylt.
- Fredag:** Frikassé på kalv med ris; körsbärssoppa med skorpor.
- Lördag:** Sillpudding med potatismos; slätvälling med ägg.

RECEPT:

Späckad svincarré (f. 6 pers.) 1 1/2 kg. carré med ben, 1 1/2 hg. späck, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 lit. vatten, 1 tsk. Liebig's köttextrakt, 1/2 tsk. salt.
Sås: 1 msk. smör (20 gr.) 1 1/2 msk. mjöl, köttjus, 1 tsk. soja eller 1 del. tjock grädde.
Beredning: Det mesta fett borttages på carrén, och benet lossas till

hälften med en spetsig knif. Den tvättas med en duk doppad i het vatten, bultas lätt med fuktig kludba och späckas därefter med det väl skrapade späcket skuret i fina strimlor. Carrén ingnides med en blandning af saltet och hvitpeppar. Smöret brynes i en stekgryta, carrén lägges och brynes vackert på alla sidor, hvarefter den spådes litet i sänder, med det kokande vattnet, tillsatt med köttextraktet och saltet. Den får därefter sakta steka, med tätt slutet lock, tills köttet är mört eller omkr. 2 tim. under det den öfveröses och spådes omkr. hvar tionde minut. Carrén skäres och upplägges på benet, på varmt serveringsfat samt garneras med brynt potatis och kruskål.
Köttjusen silas och skummas, och såsen beredes på vanligt sätt. Den tillsättes antingen med soja eller tjock grädde.

Apelsinglace med grädde (f. 6 pers.). Skalen af 2 apelsiner; saften af 4 apelsiner, 7 del. tjock grädde, 5 äggulor, 1 hg. socker, 1 1/4 del. vatten.

Beredning: Apelsinernas sköljas väl, torkas och skalas. Allt det hvita bortskäres och skalen skäras i strimlor. 3 del. af grädden kokas npp, apelsinstrimlorna lägges och grädden öfvertäckes samt får stå, tills den är kall, hvarefter den silas väl. Äggulorna vispas i en kastrull med 1 msk af socker, den kokta och silade grädden tillsättes litet i sänder, hvarefter massan får sjuda öfver elden till en tjock kräm under jämn vispning, kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes, tills krämen blifvit kall. Apelsinsaften kokas med det öfriga sockret och vattnet till en simmig lag, som får kallna, hvarefter den blandas med krämen och massan ställes att frysa. Resten af grädden vispas till hårdt skum och nedrörs, då glacen är halffrusen.

Griljeradt buljongskött (f. 6 pers.) 1 1/2 kg. buljongskött (hålst förbringa), 8 anjovisar, 2 ägg, 1 1/2 kkp. stötta skorpor.
Till stekning: 3 msk smör (60 gr.), 1 kkp. buljong.
Beredning: Köttet skäres i vackra skifvor. Anjovisarna rensas, urbenas

Vegetariansk juliennesoppa (f. 6 pers.) 2 lit. växtbuljong: 1 blomkålshufud, 1/2 lit. jordärtskockor, 1 morot, 1 palsternacka, 1 stor purjolök, 1/4 selleri, 1/2 burk konserverade ärter, 1 liten knippa persilja, 4 liter vatten, 1 msk. salt, 1 msk. smör (20 gr.). 1 litet salads-hufud, 2 små morötter, 1 palsternacka, 1 liten purjolök, 1/4 selleri, 2 msk. smör (40 gr.), 1 tsk. socker, salt, hvitpeppar.
Beredning: Grönsakerna och rotsakerna ansas på vanligt sätt, skäras i små bitar och påsätts jämte saltet och smöret i kallt vatten att koka med tätt slutet lock, omkr. 6 tim. Buljongen silas därefter genom en i het vatten urviden servett eller ylleduk, och färgas med litet brynt socker, om så önskas. Salads-hufudet och rotsakerna sköljas och ansas samt skäras i fina strimlor. De brynas därefter i smöret och sockras, den kokande växtbuljongen tillsättes och soppan får koka omkr. 1/2 tim hvarefter den afsmakas och serveras med rostadt bröd.

Stekt filet af rödspotta (f. 6 pers.) 2 kg. rödspotta, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika,
Beredning: Köttet skäres i vackra skifvor. Anjovisarna rensas, urbenas

Gif barnen den bästa näring och de växa upp till friska och starka människor.
Gif vuxna den bästa näring och de förblifva friska intill sena ålderdomen.
Använd därför endast
Gyllenhammars
patenterade
hafregryn,
hafremjöl
som fås i hvarje väl sorterad specieraffär.
Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

och hackas fint samt blandas med de uppvispade äggen, hvarefter köttskifvorna doppas däri och vändas i de stötta skorpona. En tackjärnsanna upphettas långsamt, smöret brynes i den, köttskifvorna nedlägges och brynas på båda sidor, hvarefter buljongen påspådes och köttet får färdigsteka med slutet lock omkr. 5 min.

Beredning: Grönsakerna och rotsakerna ansas på vanligt sätt, skäras i små bitar och påsätts jämte saltet och smöret i kallt vatten att koka med tätt slutet lock, omkr. 6 tim. Buljongen silas därefter genom en i het vatten urviden servett eller ylleduk, och färgas med litet brynt socker, om så önskas. Salads-hufudet och rotsakerna sköljas och ansas samt skäras i fina strimlor. De brynas därefter i smöret och sockras, den kokande växtbuljongen tillsättes och soppan får koka omkr. 1/2 tim hvarefter den afsmakas och serveras med rostadt bröd.

Stekt filet af rödspotta (f. 6 pers.) 2 kg. rödspotta, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika,
Beredning: Köttet skäres i vackra skifvor. Anjovisarna rensas, urbenas

Stekt filet af rödspotta (f. 6 pers.) 2 kg. rödspotta, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika,
Beredning: Köttet skäres i vackra skifvor. Anjovisarna rensas, urbenas

3 msk. hvitemjöl, 1—2 ägg, 1 kkp. fint stötta skorpor.
Till stekning: 1/2 kg. flöttyr.
Sås: 1 1/2 hg. brynt smör, 2 msk. fint hackad persilja.
Beredning: Hufvudet afskäres, inalfvorna urtagas genom halsöppningen och fisken sköljes väl. Det mörka skinnet lossas uppe vid hufvudet och afdrages med ett hastigt grepp. Den hvita skinsidan skrapas väl fri från slem.
Fisken fläkes, ryggen betas samt femorna och alla småben borttages. Fileterna gnidas med salt och ättika och få ligga 1 tim. De aftorkas därefter med en fiskhandduk, beströs med hvitemjöl, doppas i de uppvispade äggen och vändas i de stötta skorpona. Flöttytren upphettas i en stekpanna, tills en tunn blå rök stiger upp från ytan, fileterna lägges och stekas vackert gulbruna på båda sidor. (Finnes frityrkorg, läggs fileterna däri och nedänkans i den heta flöttytren.) De upplägges på servett och garneras med persilja och citronskifvor eller kokt potatis. Smöret brynes lätt, blandas med den fint hackade persiljan och serveras i särskild såsskål.
Skinka à la Hallman (f. 6 pers.) 6 hg. rökt skinka, 3 del. tjock grädde.
Beredning: Skinkan skäres i tunna skifvor och svålen borttages. En tackjärnsanna upphettas långsamt, skinkan lägges och brynes vackert på båda sidor samt upplägges på ett varmt serveringsfat. Pannan urvispas med grädden, och såsen får ett uppkok samt hålles öfver fläsket. Anrättningen garneras med persilja och serveras med brynt potatis eller förlorade ägg.
Sillpudding med potatismos (f. 6 pers.) 2 liter potatis, 1 1/2 kkp. oskummad mjölk, 2 ägg, 2 msk. kallt smör, 1 tsk. socker, 1 tsk. salt, 2 salta sillar.
Till formen: 1 msk. smör, 3 msk stötta skorpor.
Sås: 1 1/2 hg. smör (skiradt).
Beredning: Potatisen råskalas och kokas mjuk, hvarefter den pressas genom

Lagermans
BAKPULVER
"Tomten"
är erkänt
bästa
jäsningsmedlet
vid all slags finbakning.
Ingen jäsnig före gräddningen i ugnen behöfs vid användande af Lagermans Bakpulver "TOMTEN".
purépress eller mosas sönder med en gaffel. Mjölk, de uppvispade äggen, 1 msk. af smöret och kryddorna tillsätts och moset arbetas tills det liknar skum. Sillarna urtagas och vattenläggs i 24 tim. Skinnet afdrages därefter och hufvud jämte ryggen och alla småben borttages. Sillhalvorna sköljas, inklappas väl i en duk och skäras i bitar. En bleckform smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. På botten af formen lägges ett lager af potatismos, därefter ett hvarf med sill, så åter potatismos och så fortsättes, tills formen är full. Öfversta hvarvet bör vara potatismos, som öfverströrs med stötta skorpor och belägges med resten af smöret, fördelat i floccar. Puddingen gräddas i ugnen omkr. 1/2 tim.
Den serveras med skiradt smör.
Slätvälling med ägg (f. 6 pers.) 2 ägg, 1 tsk. salt, 1/2 msk. socker, 2 små msk. mjöl, 2 lit. oskummad mjölk.
Beredning: Äggen, saltet, sockret och mjölet vispas tillsammans i en kastrull. Mjölk tillföres och blandningen får stå en timme för att mjölet skall hinna svälla. Den sättes därefter öfver elden och får under stark vispvispning sjuda 1/2 timme. Vällingen får ej koka, ty då skär den sig.
Den serveras genast.

Indiska
Utställningen,
Regeringsgatan 28 B,
Rekommenderat sitt
Lyxte à 10 kr. kilo.
Gangatö 6 "

LEDIGA PLATSER

Barnjungfru,
något äldre, van vid skötandet af spädbarn erhåller plats i maj på fördelaktiga vilkor vid "Herregård", Askersund p. r.

Ung, anspråkslös och intelligent flicka häst musikalisk, som med intresse vill deltaga i hemmets skötande och i vård af liten snäll gosse får plats mot fritt vivre i stilla tjänstemannafamilj i landet såsom medlem af familjen. Svar till "Dalelfvens närhet" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Vid bruk invid stad i Skåne finnes i april plats ledig hos ett ungt par för en glad och vänlig, bildad flicka, kunnig i alla till ett hushåll hörande göromål såsom kokning, bakning, sömnad o. d. samt villig att vid behof bistå med skötandet af ett spädt barn. Svar med uppgift & ålder, löneanspråk och rekommendationer torde med bifogande af fotografi insändas till "J. P.", Iduns exp. f. v. b. innan febr. månads utgång.

Två länsjuvskötersketjänster
äro lediga i Västmanlands län med station i Heby och Östervåla. Lön 450 kr, och fri bostad; under tjänstgöring 50 öre för dagen och fri kost; bidrag till pensionsafgift; rätt till semester. Fordringar: ett-årig fullständig sjuksköterskekurs o. minst 1 månads kurs & större epidemisjukhus. Ansökning åtföljd af betyg om genomgångna kurser om fräjd och god hälsa m. m. torde före den 15 mars insändas till Förste Provinsialläkaren, Västerås.

Sjuksköterska!
Sjuksköterska erhåller plats vid Tulseboda Brunns- och Badanstalt sommaren 1905. Skyldigheter: vård af 4 sjukstugan intagna sjuka (15 à 16 för hvarje termin) samt att assistera öfverläkaren då så påfordras, mot särskildt arvode bör hon äfven åtaga sig vård af inskrifna patienter i hemmen då läkaren så anser lämpligt och med hans medgifvande. — Förmåner: Fri bostad och kost samt ett hundra (100) kronor. Ansökningar till Intenden Dr A. O. Bergquist, Kyrkhult.

Förestånderskebefattningen vid Visby Hospital
är ledig. Till Direktionen ställas ansökningar, åtföljda af tjänstgörings-samt präst- och läkarebetyg, torde före den 15 mars insändas till Hospitalens läkare, hvilken meddelar upplysningar angående de med platsen förenade aflöningsförmånerna.

Sjuksköterskeplats
å ett mindre lasarett är ledig 1 inst. april. Svar till "S. S.", Iduns exp.

Kokerska,
kunnig och redbar, erhåller förmånlig plats i Leksand den 28 april. Reflekterande torde vända sig till Fru C Claesson, Leksand.

Lärarinna
önskas nu genast att undervisa tvänne flickor, hufvudsakligen i engelska, tyska och musik. Ansökan märkt "Lärarinna", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ledig plats.
Tvåttförestånderska, fullt kunnig i allt hvad till en större tvättinrättning hörer, erhåller plats den 24 nästkommande april vid Kristinehamns hospital. Lön 300 kr. och 125 kr. i kostförtäringsspenningar samt bostad med möbler och sängkläder, lyse, värme, tvätt och kost. Sökes före den 15 mars hos Öfverläkaren.

Flicka el. änka, ej öfver 35 år, med någon bildning, van att sköta ett enkelt hem, sökes att fr. d. 1 mars förestå ånkingshem. Svar åtföljd af rek., uppgift & lönevikor o. ålder samt fotografi, sändes till "Tjänsteman", adr. Iduns exp, Stockholm.

Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm, etabl. 1887, finnes genast goda platser att söka för värdinnor, lärarinnor, hushållsbiträden och barnförförare.

En bättre flicka,
gladlynt, ej för ung och med något kapital, hvilken önskar sig ett hem och har lust lära tebrödsbageri, kan få plats som hjälp och sällskap åt äldre dam, innehafvarinna af tebrödsbageri i större stad, för att sedan på billiga vilkor få öfvertaga affären. Svar till "Gammal välkänd affär", Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

Vik. skolkökslärarinna
i ledighet sökes vid Älfsborgs läns folkskolor för månaderna maj—juli. Kontant lön 200 kr. Vidare meddelar rektor S. Welin, Herrljunga.

Barnfröken,
pålätlig och barnkär, med god vana vid barns skötsel och vård samt kunnig i sömnad erhåller snarast plats hos familj i Uppsala. Svar märkt "Familj 1888" torde jämte rek. och fotografi insändas under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Vid nyuppförda paviljongen för sinnessjuka tillhörande länssjukhuset i Hudiks-väl finnes plats att genast tillträda för en 2dra sköterska. Läkarebetyg samt intyg öfver föregående verksamhet i sinnessjukvårdens tjänst erfordras. Lön 300 kr. pr år och allt fritt. Ansökningar insändas till sysslomannen.

En anspråkslös, frisk o. barnkär bättre flicka, med vana vid små barns vård, erhåller den 1 april plats, att, såsom medlem af familjen vara behjälplig med skötseln af 3ne mindre barn samt sömnad. Svar jämte fotografi, samt löneanspråk o. rek. sändes inom 14 dagar till "Landtegendom", Ransta p. r.

En bildad flicka, svenska eller tyska, ur god familj, önskas nu till våren som hjälp o. sällskap åt 4 barn: 3 gossar och en flicka om 12, 10, 7 och 2 år. Företräde åt den, som förut innehaft dylik plats och är verkligt barnkär, samt något kunnig i sömnad. Referenser och löneanspråk, åtföljda af fotografi sänds under adress "Godt hem", Göteborg, Filialpostkontoret, Viktoriagatan.

Klädningsömmerska
med fint och angenämt sätt samt särdeles god smak, häst någon som haft egen förstklassig syateljé, erhåller förmånlig anställning i en af landets förnämsta affärer. Svar under adress Aktiebolaget Lundbergs Kappfabrik, Helsingborg.

Hushållerska,
pålätlig o. ärlig, skicklig i finare o. enkla matlagning, bakning, slag m. m., kunnig i sömnad o. villig biträda med förekommande göromål, får den 24 april god plats på herrgård. Husbället litet. Utmärkta vitsord fordras. Svar jämte fotografi, betygsskrifter, löneanspråk o. ålder. "Ladströ", Iduns exp.

Vid Nya elementarskolan för flickor, Helsingborg,
är plats ledig nästa hösttermin för lärarinna med afgångsbetyg från Högre lärarinneseminarium och med modersmålet, historia och geografi som hufvudämnen. Lön 1,150 kronor (eller högre) och pensionsbidrag. Ansökan före den 15 mars.

Lärarinna,
häst utexaminerad från högre lärarinneseminarium önskas till hösten för Hernösandens elementarläroverk för flickor. Ämnen: Kristendom, svenska, tyska på högsta stadiet; dock kan möjligen ett af ämnena få utbytas. Lön: trettonhundrad (1,300) kronor med förhöjning efter tre års tjänstgöring vid läroverket till 1,500 kronor. På skola belöpande pensionsafgifter betalas. Ansökningar insändas före 10 mars till rektor G. W. Bucht, Hernösand. Svar till "Gerda 1905", Gefle p. r.

För sjuksköterska
finnes plats ledig vid Finspongs bruk. Ansökningar jämte uppgift på föregående verksamhet torde insändas till BRUKSKONTORET, FINSPONG.

Till litet landtushåll å egendom fyra timmars väg från Stockholm önskas till den 24 april en pålitlig, sparsam, ordentlig, vid landtushåll väl van tjänarinnor att ensam sköta köket och därmed förenade göromål. Lön kr. 200 kan ökas efter hand beroende å sökandens lämplighet. Humant bemötande. Svar med betygsskrifter eller referenser och om möjligt fotografi i bref märkt "Fru F." under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, i. v. b.

PLATSSÖKANDE

Mot fritt vivre önskar ung välartad flicka komma i godt hem för att deltaga i hushållet. Van vid husliga göromål. Svar märkt "Familjemedlem", Westerås p. r.

En bättre 19 års flicka från landet önskar mot fritt vivre och räknad som medlem i familjen plats i fin familj att gå frun tillhandla. Svar tacksamt till "T. I.", Röke p. r.

Ung flicka, musikalisk, barnkär, genomgått elementarskola, önskar plats i familj att undervisa i vanliga skolämnen och musik. Har utmärkta rekommendationer. Reflekterande bedes tillskriva "G. A 19", S. Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Värdepappersplats för mindre hem, sökes af bildad, ordningsfull flicka, van vid husalls skötande och barnavård. Svar till "Goda rek.", Iduns exp. f. v. b.

24-årig bättre, arbetsam flicka, önskar nu plats i familj mot lön el. fritt vivre. Har ett godt lynne och är kunnig i matlag. och det som hör till ett hems skötande. Goda rek. Svar till "Gerda 1905", Gefle p. r.